

JATKUVAN OPPIMISEN SANASTO

luonnos 10.12.2020
työryhmän kokoukseen 15.12.2020

Sisällysluettelo

Käsitekaavioluettelo.....	3
Kuvaluettelo.....	4
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	5
Alaotsikko.....	5
1 Koulutus.....	7
1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	9
1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	13
1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	16
1.4 Työvoimakoulutus.....	23
1.5 Työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen.....	31
2 Opintojen rakenne.....	39
3 Tutkinnon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen.....	41
4 Opetus, ohjaus ja valmennus.....	42
5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessa.....	49
6 Oppiminen.....	51
7 Osaaminen.....	57
8 Luokitteluja.....	58
9 Todistus.....	60
10 Pätevyys ja kelpoisuus.....	62
11 Mahdollisesti mukaan otettavia käsitteitä.....	63
11.1 Ammatti.....	63
11.2 Työ.....	64
11.3 Todistus.....	67
11.4 Oppiminen.....	68
11.5 Osaaminen.....	69
11.6 Palvelut.....	70
11.7 Koulutus.....	71
11.8 Opintojen rakenne.....	72
11.9 Ajanjaksoja.....	72
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	75
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	76
Suomenkielinen hakemisto.....	77

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).....	12
Käsitekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	16
Käsitekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.....	22
Käsitekaavio 4. Työvoimakoulutus.....	29
Käsitekaavio 5. Opetus, ohjaus ja valmennus.....	48
Käsitekaavio 6. Oppiminen.....	56

1 KOULUTUS

1

koulutus (1)

sv utbildning (1)

inte: skolning

en < education (3); training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c1

Käsittekaaviot: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2), Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan*

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

2

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1); > education programme (1) <ammattillinen koulutus>; ~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOS

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat korkeakoulun (1) *opintokokonaisuus (2)*, ammatillisen koulutuksen *tutkinnon osa*, avoimena yliopisto-opetuksena tarjottava opintojakso, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja perusopetuksen lisäopetus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan opetussuunnitelmassa (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c2

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\) ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_01 (c122)

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: Tarvitaanko Jatkuvan oppimisen sanastossa tehdä ero koulutus (1) ja koulutus (2) välille; tuleeko sanastoon kummankin alakäsitteitä? Vai voidaanko Jatkuvan oppimisen sanaston kaikkia koulutus-käsitteitä pitää koulutus (1):n alakäsitteinä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: OKSA-jaos tekee ehdotuksen siitä, mitkä koulutus-käsitteet tarvitaan Jatkuvan oppimisen sanastoon

1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

3

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

koulutus (1), joka on suunniteltu ja järjestetty ensisijaisesti aikuiseksi luokiteltaville henkilöille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen jälkeen siirtyneet työelämään ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutukseen (1)

huomautus

Se, minkä ikäinen henkilö luokitellaan "nuoreksi" ja toisaalta "aikuiseksi", vaihtelee luokittelevan tahon mukaan; esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan yhteyksissä nuorena pidetään alle 25-vuotiasta ja aikuisena 25 vuotta täyttänyttä henkilöä. Aikuiskoulutuksesta voidaan prototyyppisesti ajatella, että se on suunnattu 25-vuotiaille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Tilastokeskuksen tilastoinnissa koulujärjestelmäkoulutukseksi luetaan pääsääntöisesti nuorille suunniteltu koulutus lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, korkeakouluissa ja yliopistoissa; kansanopistojen, musiikkioppilaitosten ja urheiluoopistojen tutkintoon johtavat ammatillisen kelpoisuuden tuottavat koulutukset; ja yliopistojen (korkeakoulujen) jatkokoulutus (tutkijakoulutus).

Usein aikuiskoulutuksessa käytetään erilaisia pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja kuin esimerkiksi lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1). Samoin opetuksen ajankohta saattaa olla erilainen aikuiskoulutuksessa ja toisaalta lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1).

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai tutkintoon johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla *omaehtoista koulutusta*, *henkilöstökoulutusta (1)*, *työvoimakoulutusta* tai *vapaata sivistystyötä*.

Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c15

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\)](#)

Lähde: OKSA_01 (c464)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: erottava piirre: onko oltu työelämässä? onko jatkoa aiemmalle koulutusputkelle vai ei?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: lainsäädännöstä poistunut, tarvitaanko käsite sanastoon?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: sisältääkö koulutusmuodosta riippumatta kaiken aikuisille suunnatun? aikuisten lukiokoulutus/perusopetus?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Ilmarin mukaan Tilastokeskuksen kuvaus hyvä pohja pohdinnoille

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: voiko oppimäärän suorittaminen tulla kyseeseen? Onko se Tilastokeskuksen kuvauksessa mukana? Pitääkö olla?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Harry: Tällaisiakin käsitteitä löytyy kuin aikuiskoulutustuki, aikuiskoulutusrahasto...?? -- Tomi: Kyllä, aikuiskoulutustuen osalta esim. tulee sitten niitä reunaehtoja, esim. muistaakseni 8 vuoden työhistoria etc. eli ei ole täysin sama logiikka taas kuin ehkä yleisemmin

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: entä määritelmäksi: "koulutus johon voi saada aikuiskoulutustukea"??

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Onko koulujärjestelmäkoulutuksen kuvaus (Tilastokeskukselta) ok OKM:n ja jatkuvan oppimisen kannalta?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Onko tarpeen antaa luettelo tai esimerkkejä siitä, mitä aikuiskoulutukseen katsotaan kuuluvan ja mitä ei (esim. aikuisten lukiokoulutus)?

Tilastokeskus: "Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan ohjattujen oppimistilaisuuksien järjestämistä aikuisille, jotka aikaisemmin päättäneen tai keskeytyneen koulujärjestelmäkoulutuksen jälkeen tavallisesti toimivat tai ovat toimineet työelämässä. Tunnusomaista on, että koulutus on erityisesti aikuisia ajatellen järjestettyä ja organisoitua. Erona koulujärjestelmäkoulutukseen voivat olla esim. opetuksen ajankohta ja opetustavat. Aikuiskoulutustutkimuksessa aikuiskoulutus on rajattu koulutusta antavan organisaation (oppilaitoksen, koulutusyhtiön tms. koulutuksen järjestäjän) perusteella."

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: huom. samoissa oppilaitoksissa, jotka tuottavat nuorten koulutusta, järjestetään myös aikuiskoulutusta ja henkilöstökoulutusta

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: TEM:n hallinnonalan yhteyksissä alle 25-vuotiaat ovat nuoria, 25 täyttäneet aikuisia, velvollisuudet työnhaussa ym. erilaiset

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: ammatilliseen työvoimakoulutukseen pääsyn kriteerinä on 20 vuoden ikä tiettyjä poikkeuksia lukuunottamatta

Sanastotyöryhmä 23.10.2020 / Putkonen Kirsi-Marja (ELY):

<https://www.oph.fi/fi/tiedonkeruu/aikuiskoulutustutkimus>: Aikuiskoulutustutkimus on laaja haastattelututkimus aikuisväestön koulutukseen osallistumisesta ja oppimisesta. Tutkimus tuottaa kansainvälisesti vertailukelpoista tietoa aikuisväestön koulutukseen...

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle / OKM:n edustajille 10.11.2020: Onko ok käyttää Tilastokeskuksen käyttämää ilmaisua "koulujärjestelmäkoulutus"? Jos sitä käytetään, ilmaisu pitää avata joko huomautuksessa tai omana erillisenä käsitteenään. Sopsisiko kuvaukseksi esim.:

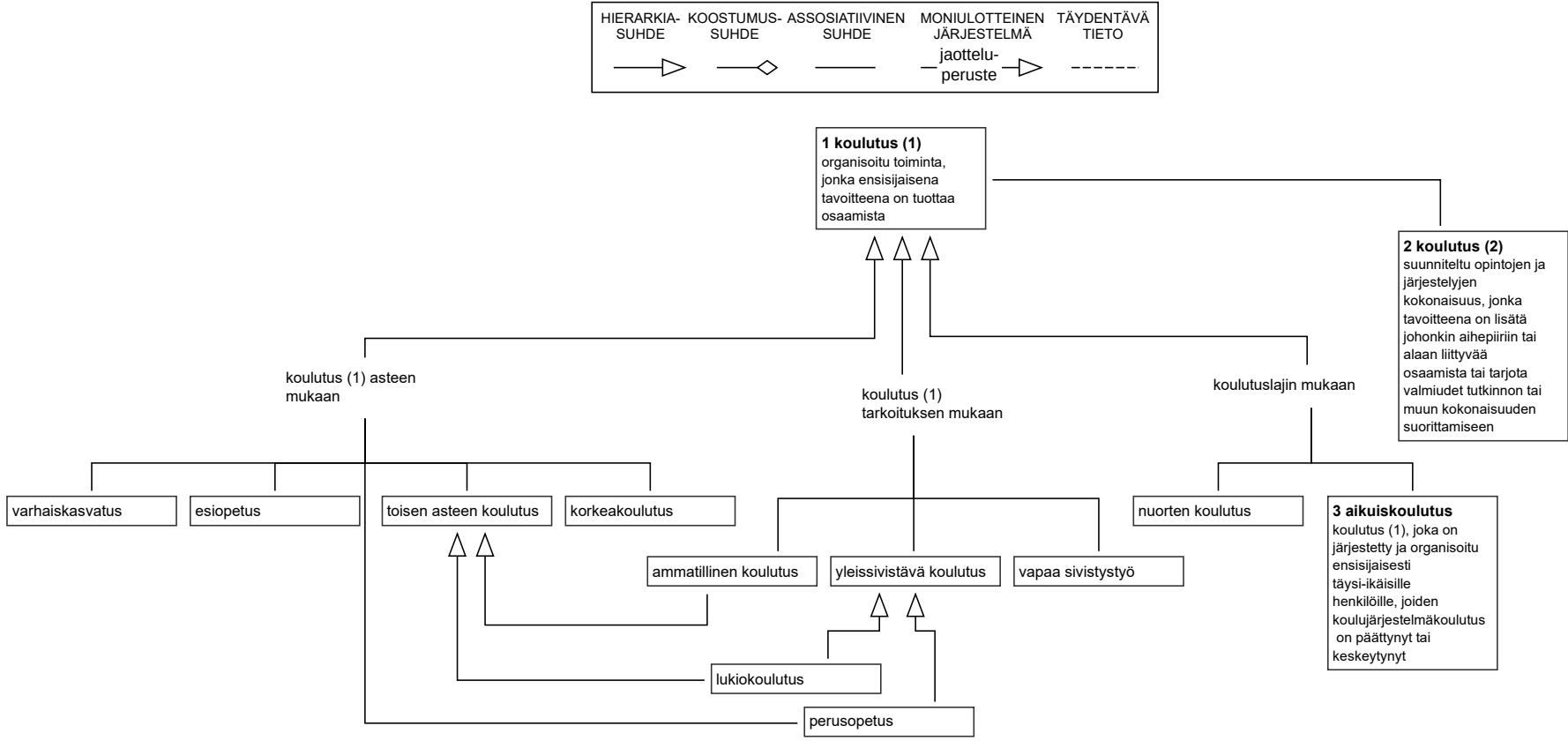
"Koulujärjestelmäkoulutuksella tarkoitetaan perusopetuksen, nuorille tarkoitetun toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulutuksen muodostamaa ajallisesti suhteellisen yhtenäistä jatkumoa. Lisäksi koulujärjestelmäkoulutukseen luetaan kansanopistojen, musiikkioppilaitosten ja urheiluopistojen tutkintoon johtavat ammatillisen kelpoisuuden tuottavat koulutukset sekä korkeakoulujen jatkokoulutus."

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: entä jos on lukion jälkeen pari vuotta kaupan kassalla ja pääsee sitten korkeakouluun...?

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: EU: Aikuiskoulutus tarjoaa virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen muotoja – niin yleissivistävää kuin ammatillista koulutusta – peruskoulutuksensa päättäneille aikuisille.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 25.11.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 25.11.2020: Mikä luetaan aikuiskoulutukseksi? Onko aikuisten perusopetus aikuiskoulutusta? Lukiokoulutuksessa aikuiskoulutusta on siis esim. iltalukio? Entä mikä ammatillisessa koulutuksessa on aikuiskoulutusta, muu kuin ammatilliseen perustutkintoon tähtäävä koulutus??? Entä onko korkeakoulussa aikuiskoulutukseksi laskettavaa koulutusta? Mitä muuta aikuiskoulutusta on? Pitäisikö/tarvitseeko kirjoittaa huomautusta, jossa annetaan esimerkkejä siitä, mikä on aikuiskoulutusta (ja mikä ei)?

Käsitekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).

1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

4

muuntokoulutus

sv examensinriktad fortbildning
en retraining and upgrading of qualifications

määritelmä

tietyn pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c20

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok.

5

nivelvaiheen valmentava koulutus (uudistermi); valmentava koulutus

sv handledande utbildning; förberedande utbildning
en preparatory education and training

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* valmiuksia *koulutukseen (2)* hakemiseen ja vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa koulutus (2) tai tutkinto

huomautus

Nivelvaiheen valmentavia koulutuksia ovat muun muassa perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 173/2020), säädetään uudesta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta, joka korvaa edellä mainitut perusasteen ja toisen asteen koulutuksen väliset nivelvaiheen koulutukset.

Käsitteen tunnus: c22

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: valmentava koulutus: otetaan käsite tarkasteluun, vaikka ei ehkä lopulta tarvita. Mm. mava (maahanmuuttajien valmentava koulutus), luva, po lisäopetus jne. Yhteisenä piirteenä että valmistavat koulutukseen. Voivat olla maahanmuuttajille suunnattuja tai kenelle tahansa.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: normaalin koulutuspolun sivusta tuleville; koulutuspolun nivelkohdissa lisäkoulutus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: itse asiassa TELMA ei kuulu tähän koulutusjoukkoon

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tomi tarkistaa HE:stä, onko koulutusten nimiin tullut muutoksia

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu. Näkisin että valmentavan koulutuksen käsittemuutokset voidaan katsoa sen yhteydessä.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös valmentava koulutus vs. valmennus vs. ohjaus -ero

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: tämä muuttuu oppivelvollisuuden pidentämisen myötä.

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: HE:stä tarkistaa uudet tiedot, Tomi laittaa linkin:

<https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2020/20200173> → Riina muokkaa tietoja seuraavaan kokoukseen

Terminologin kommentti itselleen 25.11.2020: Kun tämän käsitteen tiedot hyväksytyt tässä työryhmässä, viedään tiedot yhdistettäväksi (ja hyväksyttäväksi) myös OKSAan!

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 25.11.2020: Onko uudistermi "nivelpäivien valmentava koulutus" työryhmän mielestä sopiva nimitys tälle käsitteelle?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 25.11.2020: Onko nykyinen käsitteokuvaus (termit, määritelmä, huomautus) ok? Onko muita nivelpäivien valmentavia koulutuksia kuin huomautuksessa esimerkkeinä mainitut kolme? Oliko jokin maahanmuuttajille suunnattu koulutus? (Maahanmuuttajien ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen valmentava koulutus??) Kannattaisiko näitä muitakin esimerkkejä luetella?

6

aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

sv integrationsutbildning av vuxna invandrare

en integration training for adult migrants

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään ensisijaisesti oppivelvollisuusiän ylittäneille kotipaikkaoikeuden/kotoutumisoikeuden (?) saaneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on kehittää **oppijan** suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti **työvoimakoulutuksena**.

Käsitteen tunnus: c24

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\)](#) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja [Työvoimakoulutus](#)

Lähde: OKSA_01 (c472)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: vaikuttaako oppivelvollisuusiän nostaminen tämän käsitteen määritelmään tm. tietoihin?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Kuuluisiko tämä työvoimakoulutusten kaaviossa ennemminkin jaotteluperusteen "työvoimakoulutus kohderyhmän mukaan" alle (kuin "suuntautumisen mukaan", jossa on nyt)?

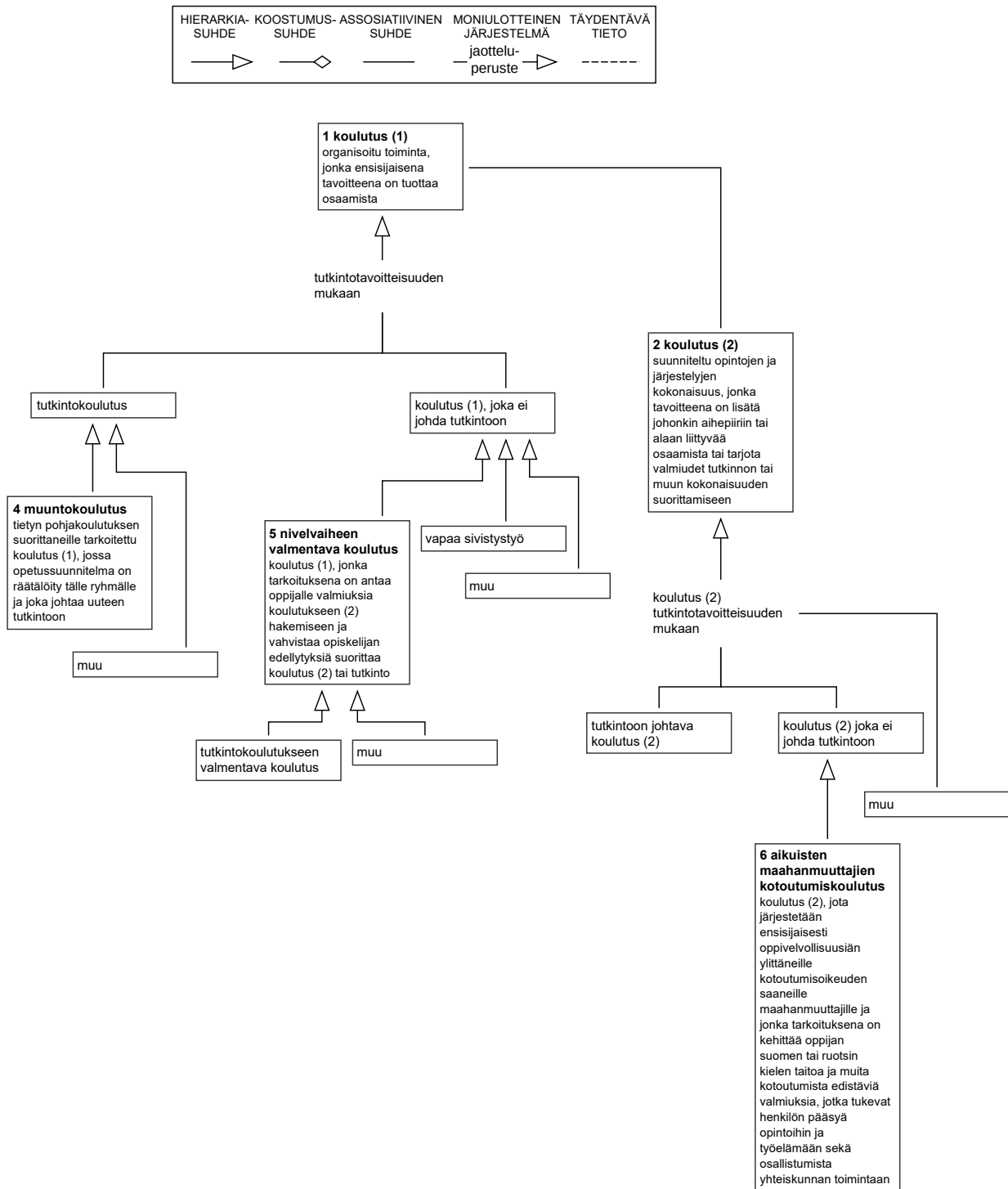
Terminologin kommentti itselleen 10.11.2020: Käsitteen määritelmä muuttunut, Riina vie muutokset hyväksyttäväksi myös OKSA-jakseen ja sitä kautta julkaistaviksi OKSAssa.

Terminologin kommentti itselleen 13.11.2020: Pohdittava kaaviossa Työvoimakoulutus olevat yläkäsitteet kuntoon. Nyt kotoutumiskoulutus on piirretty työvoimakoulutuksen alakäsitteeksi, vaikka työvoimakoulutus on koulutus (1) ja kotoutumiskoulutus koulutus (2).

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Kotoutumisen sanastoprojektista tarkistettava, onko tässä oikein "maahanmuuttaja" vai "maahanmuuttanut"; Riina tarkistaa

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: ilmaisu "kotipaikkaoikeuden/kotoutumisoikeuden saaneille" täytyy tarkistaa, Taina tarkistaa

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: muuten ok

Käsittekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: täydennyskoulutus ja muuntokoulutus: tulisivatko nämä ulottuvuuteen “koulutus sen mukaan mikä merkitys yksilölle”?

1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään tarkastelussa järjestäminen, opiskelu, rahoitus? (näkökulmia)

7

omaehtoinen koulutus

sv frivillig utbildning; självständig utbildning; självständiga studier; utbildning på egen hand
en self-motivated education

määritelmä

A) *koulutus (1)*, johon hakeutumisesta (tai osallistumisesta??) henkilö voi päättää itse (??)

B) muu *koulutus (1)* kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus (??)

huomautus

Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen (1), jota ovat esiopetus ja perusopetus - ja mahdollisen oppivelvollisuuden laajentamisen jälkeen (hallituksen esitys 173/2020 oppivelvollisuuslaiksi) esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Työvoimakoulutusta voidaan pitää omaehtoisena koulutuksena, sillä siihen hakeutuminen on vapaaehtoista. Kuitenkin kun henkilö on tullut valituksi valitsemaansa työvoimakoulutukseen, hänellä on velvollisuus osallistua siihen sanktioiden uhalla.

Henkilöstökoulutukseen hakeutuminen ja osallistuminen voi olla joko vapaaehtoista tai työnantajan määräämää. Siltä osin kuin kyse on koulutuksesta, johon henkilö itse hakeutuu, kyse on omaehtoisesta koulutuksesta.

Vrt. *omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella*.

Käsitteen tunnus: c28

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Terminologin kysymys OKM:n vapaalle sivistystyölle 27.3.2017: Sopiiko tässä (ID1191) annettu omaehtoinen koulutus -käsitteen määritelmä vapaalle sivistystyölle? (Onko vapaa sivistystyö "koulutusta, jonka sisällön opiskelija itse valitsee koulutustarjonnasta"?)

Kirsi Lähde, OKM (VST), 21.11.2017: kyllä, omaehtoinen koulutus VST:ssä tarkoittaa sitä, että opiskelija itse valitsee, minkä sisältöisille kurseille hän osallistuu. MUTTA omaehtoinen tarkoittaa lisäksi sitä, että opiskelija itse päättää hakeutua koulutukseen. Koulutus ei siis ole esim. osa pakollista opintokokonaisuutta.

OKSA-jaos 26.1.2018: Käsite pitää kuitenkin tarkistaa vielä ammatillisen koulutuksen ja TE-koulutuksen osalta: onko näillä aloilla olemassa kaksi eri omaehtoisesta koulutuksen käsitettä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: omaehtoinen koulutus -käsite: otetaan mukaan tarkasteluun

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: vrt. *omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella*

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Mistä käsitteestä/käsitteistä tämän käsitteen tulee erota? Nyt käsittekaaviossa on vieruskäsitteenä oppivelvollisuuteen sisältyvä koulutus, mutta ainakin laissa 916/2012 puhutaan "Alle 20-vuotias oppivelvollisuuden suorittanut voidaan valita ammatillisia valmiuksia antavaan [työvoima]koulutukseen vain, jos koulutuksen suorittaminen ei ole mahdollista tai muutoin tarkoituksenmukaista omaehtoisena opiskeluna." Viitataan tuolla omaehtoisella opiskelulla tässä määritellyn omaehtoinen koulutus -käsitteeseen vai johonkin muuhun?

Markku V: Jos omaehtoista on kaikki muu kuin oppivelvollisuuteen perustuva opiskelu, niin silloin myös työvoimakoulutus olisi omaehtoista. Lain mukaan työnhakija voidaan kuitenkin velvoittaa osallistumaan työvoimakoulutukseen ja henkilö, joka jättää aloittamatta tai keskeyttää ilman pätevää syytä työvoimakoulutuksen, johon hänet on valittu voi menettää työttömyysetuutensa määrääjäksi.

TainaR: "omaehtoinen koulutus" on TE-hallinnossa omaehtoista opiskelua työttömyysetuudella joka on vastakohta työvoimakoulutuksessa opiskelulle. Omaehtoinen opiskelu/koulutus voi olla kaksimerkityksinen, eli sillä on yleinen merkitys "omaehtoisesti haettu ja valittu opiskelu" ja erityismerkitys "omaehtoinen vs. työvoimakoulutus".

K-MP: Kyllä ja ei. Työvoimakoulutus (josta minä mieluummin käyttäisin termiä työllisyyskoulutus) on ja ei ole oma-aloitteista, JOS oppivelvollisuus laajenee. Omaehtoinen on, kuten Tainakin toteaa tietyissä tapauksissa erityismerkityksinen. Omaehtoisen synonyymejä ovat esimerkiksi oma-aloitteinen ja pakoton. Voisitko Markku kertoa minulle, milloin henkilö nyt pakotetaan hakemaan rahoittamaamme koulutukseen? On eri asia, jos henkilö on hakenut oma-aloitteisesti ja pakottamatta yhdessä asiakkaan palvelutarpeista lähtevän suunnitelman mukaisesti ja sitten ei aloitakaan koulutusta. Nämä kaksi työttömyysetuuden saamisen edellytystä on erotettava toisistaan. Emme pakota hakemaan, mutta pyydämme kyllä selvittämään, miksi henkilö ei ole ottanut vastaan hänelle jo myönnettyä koulutuspaikkaa. Mutta siis: mikä tilanne on oppivelvollisuuden laajenemisen jälkeen? Markku V:JTYPL:n säännöslainauksessa ""omaehtoisella koulutuksella"" viitataan ensisijassa ammatillisesti suuntautuneeseen toisen ja/tai korkea-asteen koulutukseen, joka Suomessa on yleensä OKM:n budjettivaroin järjestettyä/rahoitettua

TainaR: juuri kuten Markku toteaa ja opiskelija rahoittaa JTYPL:n tai Kotoutumislain mukaisen omaehtoisen koulutuksen työttömyysetuudella

K-MP: Omaehtoinen on alunperin hallintomme terminä viitannut koulutuksen rahoitusmuotoon ja sitä kautta siihen, millaista taloudellista tukea henkilö saa koulutuksen ajalta. Näin on myös loogisesti nimetty myönnettävä etuus ""omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella"". Näin ei pitäisi olla, koska minusta termi kuvaa vain sitä, että koulutus ei ole oppivelvollisuuden piirissä. Jos lainsäädäntövalmistelun edetessä on tarkoituksenmukaista edelleen kuvata, että on koulutuksia, jotka hankitaan ennakoidusti alueellisesti hankintamenettelyin ja budjettivaroin ja toisaalta sitä, että edelleen on mahdollisuus hakeutua OKM rahoitteiseen koulutukseen ja yksilöidysti hakien saada koulutuksen ajalta työttömyysetuutta, niin tälle koulutukselle tulisi löytää kuvaavampi termi. Aikoinaan koulutusneuvojana ohjasin henkilöitä hakemaan yksittäistä koulutuspaikkaa (=opiskelupaikka), jos omasta koulutustarjonnasta ei löytynyt sopivaa ja sitten päätös tehtiin tämän paikan rahoittamisesta. Nyt ei ole kysymys siitä, vaan harkintaan perustuvan ratkaisun tekeminen siitä, että asiakkaan yksilöimä koulutus on hänelle parhain mahdollinen tie työhön ja siksi sen aikaisen tuen tulisi olla työttömyysetuus muiden tukien sijasta.

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Jaotteluperusteena kaaviossa on "osallistuminen on velvollisuus". Pitäisikö jaotteluperusteen olla "hakeutuminen on velvollisuus"? Tai "hakeutuminen tai osallistuminen on velvollisuus"?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ollut esillä kaksi eri määritelmää (a ja b), kumpi valitaan? Miten pitää muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Tarvitaanko tämä käsite tähän sanastoon (sen lisäksi että meillä on *omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella*)? -- **Kirsi-Marja Putkonen, marraskuu 2020:** Jos oppivelvollisuuden rinnalle ei tarvita käsitettä, niin ei tarvita.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Jos käsite pidetään sanastossa, miten hoidetaan viittaus mahdolliseen oppivelvollisuuden laajenemiseen?

8

henkilöstökoulutus (1)

sv personalutbildning

en personnel training

määritelmä

koulutus (1), johon (hakeutumisesta ja?) osallistumisesta henkilön työnantaja päättää henkilön puolesta

huomautus

Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. *julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus*.

Henkilöstökoulutus voi olla omaehtoista koulutusta tai työnantajan määräämää (???).

Käsitteen tunnus: c30

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana, katsotaan pitääkö OKSAn tietoja muuttaa

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSasta tuodut käsitteen tiedot ok?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Viimeisessä huomautuskappaleessa sanotaan: "Vrt. omaehtoinen koulutus, jonka sisällön opiskelija itse valitsee koulutustarjonnasta." Onko tarpeen pyytää sanaston käyttäjää vertaamaan henkilöstökoulutusta ja omaehtoista koulutusta ja jos on, miksi? (Omaehtoisen koulutuksen määritelmä on sitä paitsi näemmä ollut "koulutus, johon hakeutumisesta henkilö voi päättää itse" eikä siinä puhuta sisällön valitsemisesta koulutustarjonnasta...)

vanha määritelmä (OKSA): työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima koulutus (1)

vanha huomautus 1 (OKSA): Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus.

vanha huomautus 2 (OKSA): Vrt. omaehtoinen koulutus, jonka sisällön opiskelija itse valitsee koulutustarjonnasta.

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Entä onko esim. HAUSin järjestämä koulutus henkilöstökoulutusta? Hankkii ja järjestää koulutuksia valtionhallinnon työntekijöille. Kyllä on.

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: OKSAn aiempi määritelmä tälle käsitteelle oli "työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima koulutus (1)." Työryhmän kokous 23.10.2020 ehdotti kuitenkin yllä olevaa määritelmää. Onko OKM:n edustajien mielestä ehdotettu uusi käsitekuvaus ok?

Terminologin kysymys 13.11.2020: En aivan saa kiinni, miksi OKSAn määritelmä ei sopinut. Eikö HAUSinkin järjestämiä koulutuksia voida pitää valtiotyönantajan henkilöstölleen hankkimina koulutuksina?

Terminologin kysymys 13.11.2020: Toisaalta myös tämänhetkisessä määritelmäehdotuksessa on se epäselvyys, onko henkilöstökoulutus aina koulutusta, johon työnantaja määrää osallistumaan. Huomautuksessa todetaan (määritelmän kanssa ristiriitaisesti), että henkilöstökoulutus voi olla omaehtoista koulutusta tai työnantajan määräämää.

9

henkilöstökoulutus (2)

sv personalutbildning

en staff-development and other training provided or purchased by employers; staff training

määritelmä

[henkilöstökoulutus](#), joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c32

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_01 (c465)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Olisiko käsitteelle jokin termi (nimitys), jolla se voitaisiin erottaa julkisrahoitteisesta henkilöstökoulutuksesta? "Työnantajarahoitteinen henkilöstökoulutus"?

10

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

sv offentligfinansierade personalutbildning; offentligt finansierade personalutbildning; > statligt finansierade personalutbildning

en

määritelmä

[henkilöstökoulutus](#), joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Käsitteen tunnus: c31

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_01 (c1095)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: henkilöstökoulutusta rahoitetaan työvoimakoulutuksena, joten näiden kahden käsitteen välinen ero?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tarvitaanko koulutuksen jaottelu rahoittajan mukaan (työhallinto vs. muut rahoittajat)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite toistaiseksi mukana tarkastelussa

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: entä jos työnantaja on julkishallintoa, eikö silloin ole kokonaan julkisesti rahoitettua?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Pitäisikö määritelmän olla "henkilöstökoulutus, joka on osin tai kokonaan julkisesti rahoitettua"?

Kirsi-Marja Putkonen, marraskuu 2020: määritelmän mukaan työ- ja elinkeinohallinnon osarahoittamat Täsmä- ja Muuntokoulutukset olisivat näitä.

11

täydennyskoulutus

sv fortbildning (1)

en continuing education; continuing professional development; in-service training <toisen asteen koulutus>; further training <toisen asteen koulutus>
rather than: extension studies

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Täydennyskoulutuksella ei tarkoiteta erillisiä opintoja, esim. aineenopettajaksi pätevöittäviä erillisiä opintoja.

Englanninkielisellä termillä extension studies on eri maissa eri merkityksiä, minkä vuoksi sen käyttöä täydennyskoulutuksen vastineena ei suositella.

Vrt. korkeakoulujen täydennyskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus.

Käsitteen tunnus: c34

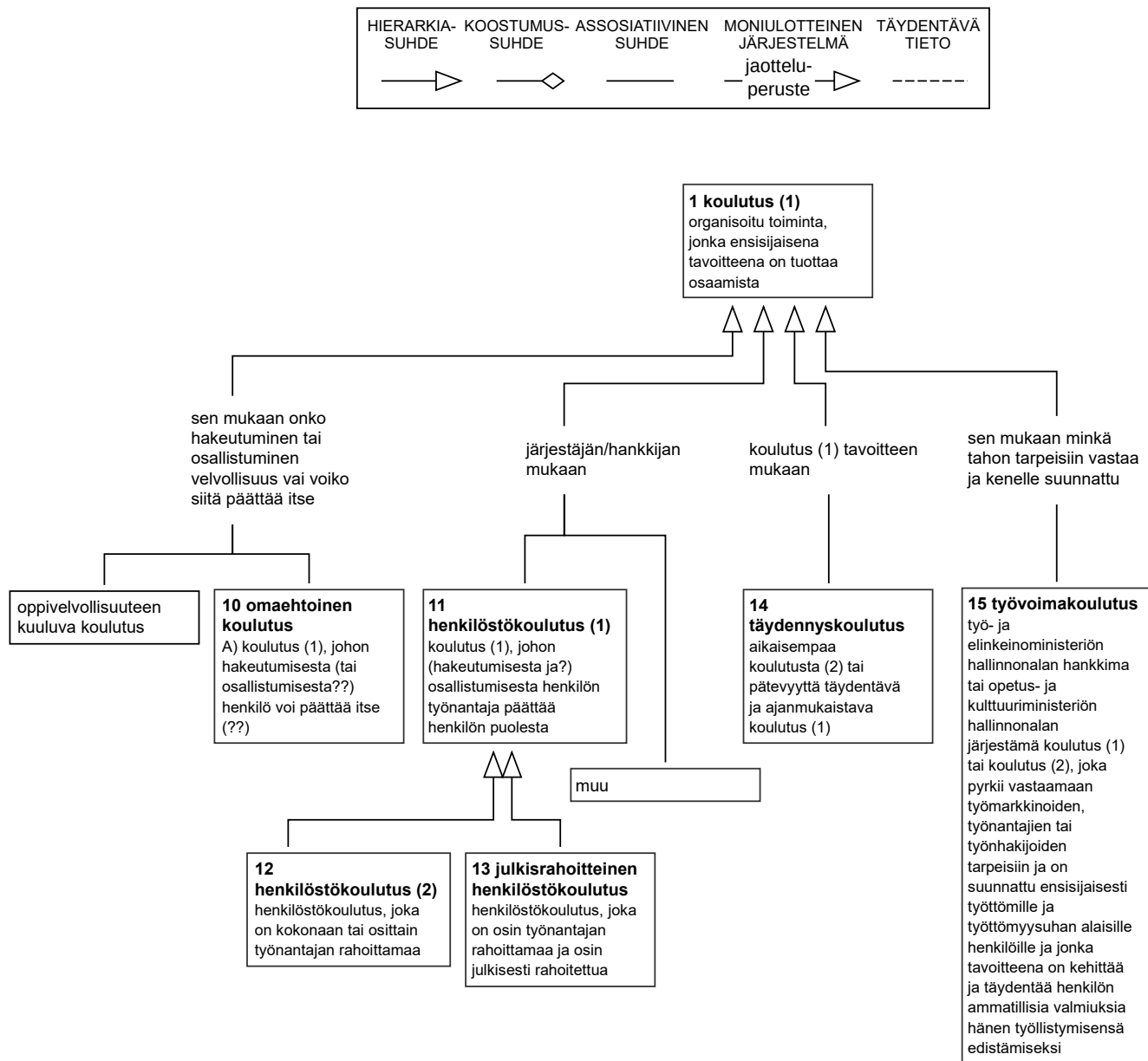
Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_01 (c460)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Käsittekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.

1.4 Työvoimakoulutus

12

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

sv arbetskraftsutbildning

en labour market training

määritelmä

työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan hankkima tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan järjestämä *koulutus (1)* tai *koulutus (2)*, joka pyrkii vastaamaan työmarkkinoiden, työnantajien tai työnhakijoiden tarpeisiin ja on suunnattu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja jonka tavoitteena on kehittää ja täydentää henkilön ammatillisia valmiuksia hänen työllistymisensä edistämiseksi

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla ammatillista koulutusta tai sitä voidaan järjestää korkeakouluissa.

Työvoimakoulutuksesta ja sen opiskelijavalinnasta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012). *Valtionosuusrahoitetusta työvoimakoulutuksesta* säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c37

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kommentti itselleen 13.11.2020: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot muuttuneet, päivitettävä lopuksi OKSAan.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmän OKM-hallinnonalalaisille 13.11.2020: Onko tämän yläkäsite koulutus (1) vai koulutus (2)? Onko tämä luonteeltaan "mössöä" vai "palikka", kuten OKSA-sanastojaoksen työpajoihin osallistuneet tapaavat kysyä. Tai itse asiassa kai tämä voi olla joko koulutus (1) tai koulutus (2), riippuu tapauksesta - pitääkö merkitä molemmat yläkäsitteet.

13

<työvoimakoulutus>

kartoitusjakso

sv

en

määritelmä

työvoimakoulutuksen alkuvaiheen jakso, jonka jälkeen osa opiskelijaksi hakeneista jatkaa varsinaiseen ammatillisesti suuntautuneeseen tai kotoutumista edistävään työvoimakoulutukseen ja osalle tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita

huomautus

Kartoitusjakso voi sisältää esimerkiksi *koulutukseen (1)* tai *koulutukseen (2)* hakemiseen liittyviä sisältöjä ja sen aikana voidaan testata henkilön soveltuvuutta kyseiselle alalle.

Käsitteen tunnus: c38

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tiedot hyväksytyt, mutta palataan tähän, kun on käsitelty opintojen rakenneyksiköt. Onko ok käyttää sanaa "jakso" ja onko sanan käyttö linjassa muun sanaston kanssa?

14

ammattillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

sv

en

määritelmä

työvoimakoulutus, jonka tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista

huomautus

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavaa ammatillista koulutusta tai tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta.

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla **valtionosuusrahoitettua työvoimakoulutusta**, **yhteishankintakoulutusta**, **Kehittämiskoulutusta**/F.E.C.-koulutusta tai kotoutumiskoulutusta.

Käsitteen tunnus: c40

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko käsitteen tiedot nyt ok?

KMP, marraskuu 2020: työvoimakoulutus on jo määritelmällisesti ammatillisia valmiuksia lisäävää.

Mihin tarvitaan tätä erillistä käsitettä ammatillinen työvoimakoulutus? Jos työvoimakoulutus (työllisyyskoulutus) voi olla jotain muuta, niin mitä? Yleissivistävää?

15

rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

sv

en

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, joka on suunniteltu yhden tai useamman sellaisen työnantajaorganisaation tarpeisiin, jotka tarvitsevat tietynlaista osaamista omaavia työntekijöitä, ja jonka hyväksytysti suorittaneet opiskelijat työllistyvät johonkin kyseisistä työnantajaorganisaatioista tai muuhun organisaatioon kyseisenlaista osaamista edellyttäviin tehtäviin

huomautus

Käsitteen tunnus: c47

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

www.te-palvelut.fi/te: RekryKoulutus yritysten rekrytointitarpeisiin RekryKoulutus on hyvä vaihtoehto, jos et löydä työnantajana ammattitaitoisia työntekijöitä eikä alan osaajia valmistu lähiaikoina.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko käsitteen muokatut tiedot ok?

16

ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus

sv

en

määritelmä

työvoimakoulutus, joka ei johda tutkinnon eikä tutkinnon osan suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c61

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: Wiktionaryssä määritellään 'ammattillinen valmius': "valmius suorittaa ammattiin kuuluvista tehtävistä." Pohdittavaksi, mikä merkitsevästi erottaa sen 'ammattillisesta koulutuksesta' tai 'työvoimakoulutuksesta'?

Terminologin kysymys 24.9.2020: Onko tässä kyse työvoimakoulutuksesta vai yleisemmästä koulutuskäsitteestä? Mistä käsitteestä/käsitteistä tämän tulisi erota?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tämä lienee sama kuin ei-tutkintoon johtava työvoimakoulutus?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tutkintoon johtava työvoimakoulutus siirtynyt OKM:n hallinnonalalle

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää. Miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Jos kyse on työvoimakoulutuksesta, voisiko asia näkyä myös termistä eli nimityksestä ("ammattillisia valmiuksia lisäävä työvoimakoulutus")?

Harry, lokakuu 2020: nyt kuvataan lähinnä se, mitä tämä ei ole... saisiko tätä selitettyä esim. huomautuksessa?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Sopiiko määritelmään lisätä "ja jonka tavoitteena on lisätä henkilön ammatillisia valmiuksia" tai jotain? Mistä tietoa määritelmän muokkaamiseksi?

17

yhteishankintakoulutus

sv

en

määritelmä

työvoimakoulutus, joka on valtion ja työnantajaorganisaation yhdessä rahoittama

huomautus

Työvoimakoulutuksen yhteishankinnasta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Yhteishankintakoulutukset räätälöidään tyypillisesti rahoittavan työnantajaorganisaation tai sen henkilöstön tarpeisiin.

Yhteishankintana toteutettavien työvoimakoulutusten tavoitteena voi olla tarjota työnhakijoille työnantajan tarvitsemaa osaamista tai esimerkiksi tarjota työnantajan irtisanomisuhan alaisille työntekijöille uudelleentyöllistymiseksi tarvittavaa osaamista.

Yhteishankintakoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat esimerkiksi RekryKoulutus, MuutosKoulutus, Täsmäkoulutus ja Vaihtovalmennus.

Käsitteen tunnus: c43

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Onko kyse nimenomaan työvoimakoulutuksesta vai yleisemmästä koulutuksesta? Jos edellisestä, voisiko asia näkyä myös termissä (=nimityksessä)? "Yhteishankintana toteutettu työvoimakoulutus", "yhteishankintainen työvoimakoulutus" tms.?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautuksia. Miten muokataan?

18

Kehittämiskoulutus; KeKo-koulutus; Further Educated with Companies -koulutus; F.E.C.-koulutus

sv

en

määritelmä

[rekrytoiva työvoimakoulutus](#), joka on tarkoitettu erityisesti korkeakoulutetuille tai kokeneille työnhakijoille ja jossa työnhakija ja työnantaja ovat koulutussopimussuhteessa ja työnhakija suorittaa ammatillista osaamistaan kehittävän täydennyskoulutuskokonaisuuden

huomautus

F.E.C. (Further Educated with Companies) on Uudenmaan ELY-keskuksen tuotemerkki.

Käsitteen tunnus: c48

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys 24.9.2020: Mihin kohtaan käsittehierarkiaa tämä käsite kuuluu, jos asiaa tarkastellaan rahoitusosuuksien kannalta? Kuka/ketkä tätä rahoittavat?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: sanastosta rajataan tuote-yksilökäsitteet pois

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Sovittiin, että sanastosta jätetään pois tuotetyyppiset yksilökäsitteet. Nämä voitaisiin kuitenkin haluttaessa sisällyttää käsittekaavioon nk. aputermeinä ilman määritelmiä. Tätä varten kysyisin, voiko Kehittämiskoulutuksen (F.E.C.-koulutuksen) merkitä rekrytoivan työvoimakoulutuksen alakäsitteeksi.

Markku V, lokakuu 2020: Rinnastaisin ehkä RekryKoulutukseen eli uuden palkattavan henkilöstön osaamisen kehittämiseen yhteishankintana. Toisaalta on myös läheistä sukua F.E.C.-koulutukselle, joka ei siis kuitenkaan ole yhteishankintaa.

Riina, lokakuu 2020: Luulin, että Kehittämiskoulutus on (suomenkielinen) synonyymi termille F.E.C.-koulutus... Eli että kyse olisi samasta "tuotteesta". Mutta eikö näin ole?

19

valtionosuusrahoitettu koulutus; VOS-koulutus

sv

en

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Valtionosuusrahoitettua koulutusta ovat esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.

Käsitteen tunnus: c56

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: sis. esi- ja perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, vst, taiteen perusopetus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: korkeakouluilla eri rahoitusjärjestelmä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: määritellään ainakin OKSAssa

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tämä tarvitaan ehkä myös jatkuvan oppimisen sanastoon VOS-työvoimakoulutuksen takia

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta. Miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Mikä on tämän käsitteen nk. vieruskäsite, ts. mistä käsitteestä tämän tulisi ensisijaisesti erota? Jos koulutus on "ei-valtionosuusrahoitettu", niin miten se on rahoitettu?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tarvitaanko käsite Jatkuvan oppimisen sanastoon vai siirretäänkö vain OKSAn puolelle?

20

valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

sv

en

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla joko työ- ja elinkeinoministeriön budjettipäätöksen varoin rahoitettua tai opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen valtionosuudella rahoitettua. Kummassakin tapauksessa kyse on [ammattillisesta työvoimakoulutuksesta](#), mutta vain opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama työvoimakoulutus voi johtaa tutkintoon tai tutkinnon osaan.

Käsitteen tunnus: c58

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Markku V, lokakuu 2020: Työvoimakoulutus on joko TEM:n budjettipäätöksen varoin rahoitettua ja hankittua (hankinnoista vastaavat ELYt) tai OKM:n päätöksen valtionosuudella rahoitettua. Molemmat ovat ammatillista/ammattillisesti suuntautunutta koulutusta, mutta vain OKM:n rahoittama voi johtaa tutkintoon tai sellaiseen osaan. Onko kuitenkin tarkoitus erottaa valtionosuusrahoitettu ja yksityisten toimijoiden kaupallinen koulutus, jonka osallistumismaksut maksaa joko opiskelija itse tai esim. työnantaja?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Käsittekuvausta muokattu Markun antamien tietojen perusteella. Tarvitaanko lisää muokkausta (termi, määritelmä, huomautus)?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ks. Markun kysymys: "Onko kuitenkin tarkoitus erottaa valtionosuusrahoitettu ja yksityisten toimijoiden kaupallinen koulutus, jonka osallistumismaksut maksaa joko opiskelija itse tai esim. työnantaja?"

21

valtionosuus

sv

en

määritelmä

lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille

huomautus

Käsite valtionavustus on määritelty valtiovarainministeriön toimeksiannosta laadittavassa Valtionavustustoiminnan sanastossa (luonnos lokakuu 2020): "harkinnanvarainen rahallinen julkinen tuki, joka myönnetään valtion talousarvioon otetusta määrärahasta tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista muulle kuin valtion virastolle tai laitokselle ilman välitöntä vastiketta".

Käsitteen tunnus: c59

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta Budjettisanaston (valtioneuvoston kanslia 2001) ja valtiovarainministeriön parhaillaan teettämän Valtionavustustoiminnan sanaston perusteella. Ovatko ok? (Tämä ei ole meidän työryhmämme erityisalaa, mutta jos osallistuvissa organisaatioissa on asiantuntijoilta, joilla käsittekuvaus voidaan hyväksyttää, niin hyvä.)

22

omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella

sv

en

määritelmä

toiminta, jossa työttömyysetuuteen oikeutettu henkilö suorittaa koulutustarjonnasta valitsemaansa *koulutuksen (2)*, jonka katsotaan vastaavan henkilön koulutustarvetta ja parantavan henkilön ammattitaitoa ja työllistymismahdollisuuksia työmarkkinoilla, jolloin *koulutuksen (2)* suorittamista tuetaan työttömyysetuudella

huomautus

Suorittettavan *koulutuksen (2)* tulee olla ammatillisesti suuntautunut tai kotoutumista edistävä.

Omaehtoista opiskelua työttömyysetuudella pidetään työllistymistä edistävänä palveluna.

Eroja *työvoimakoulutuksen* ja työttömyysetuudella tapahtuvan omaehtoisen opiskelun välillä:

Työvoimakoulutukseen haetaan TE-toimiston kautta TE-hallinnon hakulomakkeella, ja opiskelijavalinnasta päättää TE-toimisto. Työttömyysetuudella tapahtuvaan omaehtoiseen opiskeluun haetaan yhteishaussa tai muutoin koulutustoimijan omia hakumenettelyjä soveltaen, ja opiskelijavalinnasta tai opiskelijaksi ottamisesta päättää koulutustoimija. Työvoimakoulutus on TE-hallinnon hankkimaa tai OKM:n valtionosuusrahoituksella toteutettua ja TE-hallinnon kanssa työvoimakoulutukseksi sovitua. Työvoimakoulutukseksi katsotaan on vain sellainen *koulutus (2)*, josta on julkaistu hakuilmoitus TE-hallinnon nettisivuilla ja josta on tiedot TE-hallinnon URA-tietojärjestelmässä. Työttömyysetuudella tapahtuva omaehtoinen opiskelu taas on OKM:n rahoittamaa tai yksityisten toimijoiden tuottamaa.

Käsitteen tunnus: c55

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tarvittaisiinko sanastoon erillinen kaavio työttömien opiskelumahdollisuuksista:

työvoimakoulutus

omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella

työttömyysturvalaissa sallittu alle 6kk kestävä opiskelu työttömyysetuus säilyttäen

sivutoiminen opiskelu?

Kirsi-Marja: tästä tehty kaavio: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/erikoissivut/kuva_opiskelu/index.html

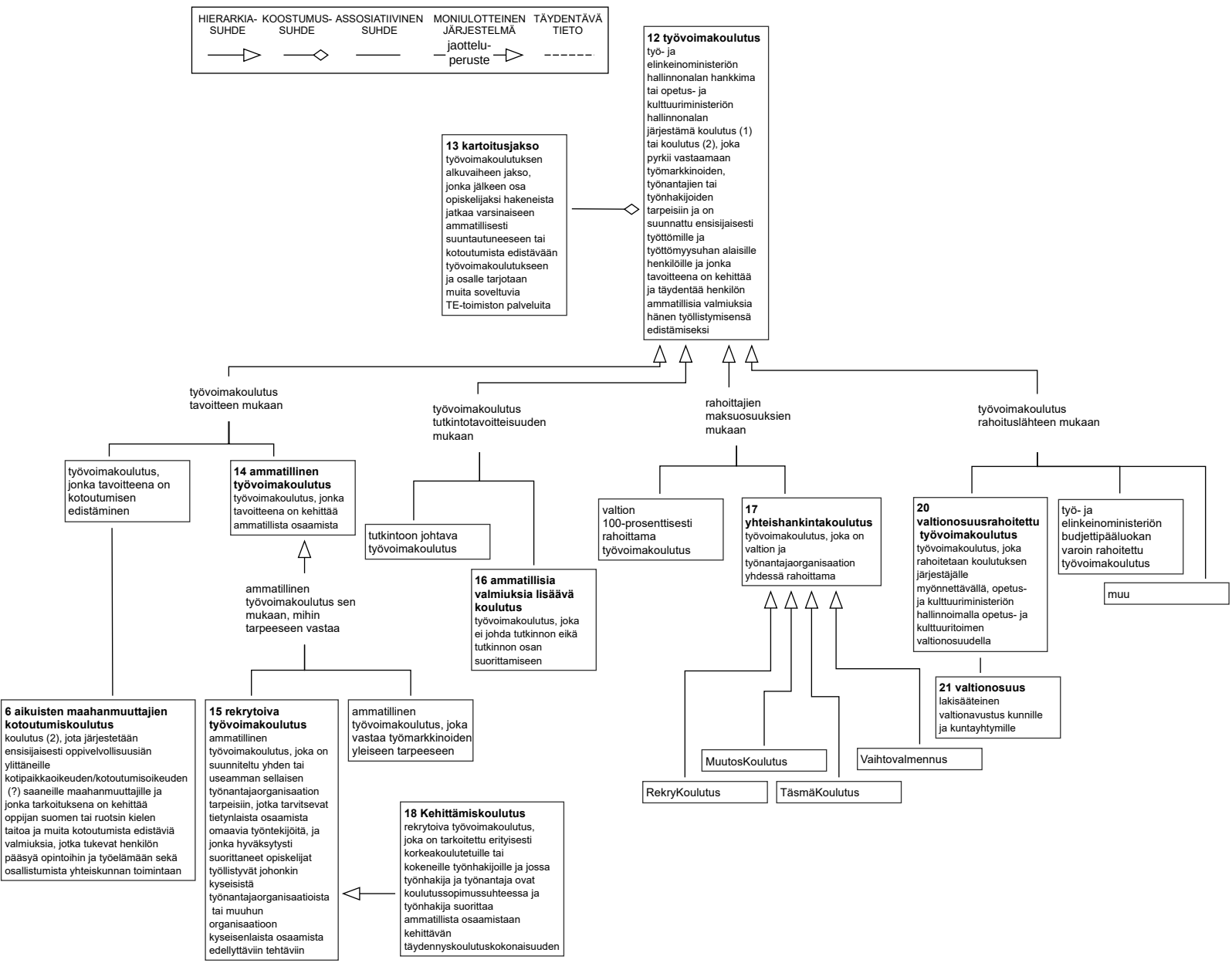
Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Miten käsite omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella poikkeaa käsitteestä *omaehtoinen koulutus*? Ymmärtäisin, että käsitteessä omaehtoinen koulutus näkökulma olisi laajempi kuin käsitteessä omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella??

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Kannattaako mielestänne viimeistä huomautuskappaletta pitää sanastossa, onko se hyödyllinen? Ja kuuluuko kappale tämän käsitteen vai käsitteen omaehtoinen koulutus kohdalle vai minne...?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko käsitteen tiedot ok?

KMP, marraskuu 2020: huomautuksessa on vanhenevia tietoja järjestelmistä. -- **Terminologin**

kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Voisiko ko. virkkeen ("Työvoimakoulutukseksi katsotaan on vain sellainen koulutus (2), josta on julkaistu hakuilmoitus TE-hallinnon nettisivuilla ja josta on tiedot TE-hallinnon URA-tietojärjestelmässä") jättää vain pois? Jos tämä tieto on luonteeltaan nopeasti vanhenevaa.

Käsitteekaavio 4. Työvoimakoulutus.

Terminologian kommentti itselleen 13.11.2020: Pohdittava kaaviossa yläkäsitteet kuntoon: työvoimakoulutus on koulutus (1) ja kotoutumiskoulutus on koulutus (2)

Terminologian kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Onko työvoimakoulutuksen ja omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella -käsitteen yhteiseksi luonnostettu "toiminta, jonka tavoitteena on kohottaa henkilön ammattitaitoa tai parantaa hänen mahdollisuuksiaan työmarkkinoilla" oikeansuuntainen? -- **Markku V., lokakuu 2020:** Onko tässä yhteydessä ylipäätään tarpeen nostaa

esiin omaehtoista opiskelua? -- **Riina K. 13.11.2020:** Voisi olla havainnollista sisällyttää omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella tähän käsitejärjestelmäkaavioon, niin sanaston käyttäjälle hahmottuisi, mihin kontekstiin tämä käsite kuuluu... Vai näyttääkö käsite oudolta tässä käsitejärjestelmäkaaviossa? Voisiko sen mahdollisesti sisällyttää johonkin muuhun sanaston kaavioon??

Markku V., lokakuu 2020:työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu ei ole lain mukaan työvoimakoulutusta, joten siinä mielessä kaavion nimi ei voisi olla pelkkä työvoimakoulutus. Kaikki tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus on vos-rahoitteista. Ammatillisia valmiuksia lisäävä/ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus taas voi olla joko vos-rahoitettua (harvoin) tai osin (yhteishankinnat) tai kokonaan ELY-keskusten hankkimaa työvoimakoulutusta. ELYjen hankkima ei voi olla tutkintotavoitteista (ainakaan nyt voimassa olevien säädösten mukaan). Itse jättäisin työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen tästä kaaviosta pois. Työnhakijoilla on mahdollisuus osallistua omaehtoisin opintoihin myö sivutoimisesti työttömyysetuus säilyttäen ja lisäksi työttömyysturvalaissa on säännös, joka mahdollistaa enintään kuusi kuukautta kestävät päätoimiset ammatillisesti suuntautuneet opinnot työttömyysetuus säilytten. On siis kaikkiaan neljä erilaista tapaa opiskella siten, että henkilö saa työttömyysetuutta. Tästä voisi ehkä olla ihan oma kuvansa tai selityksensä jossain kohtaa vaikkapa otsikolla "työnhakijan mahdollisuudet opiskella työttömyysetuudella" ?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Näyttääkö kaavio kokonaisuudessaan olevan järkevä vai kaivataanko vielä muokkauksia? Esim. ovatko tämänhetkiset jaotteluperusteet toimivat: tavoitteen mukaan, tutkintotavoitteisuuden mukaan, rahoittajien maksuosuuksien mukaan ja rahoituslähteen mukaan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Mitä kaikkea kuuluu jaotteluperusteen "valtion 100-prosenttisesti rahoittama työvoimakoulutus" alle? Onko siellä sekä täysin VOS-rahoitettu koulutus että täysin työ- ja elinkeinoministeriön budjettipääluokan varoin rahoitettu työvoimakoulutus?

23

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot *pl* (vanhentunut)

sv specialiseringsutbildning; specialiseringsstudier *pl*

en professional specialisation education; specialist education; specialist training <lääketehteen koulutukset>

määritelmä

ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät korkeakoulututkinnon suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla korkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: c64

Lähde: OKSA_01 (c477)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: OKSAssa tämä käsite on määritelty koulutus (2):na. Näettekö/muistatteko siihen perustelun? Voisiko laittaa koulutus (1):n alakäsitteeksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: otetaan käsite mukaan sanastoon

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSasta tuodut käsitteen tiedot ok?

1.5 Työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen

24

työpaikalla järjestettävä koulutus <säädöksissä>; **työpaikalla opiskelu**; ~ **työelämässä oppiminen**;
~ **työpaikalla oppiminen**

ei: ~ työssäoppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; ~ työssä oppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käsite>; työharjoittelu <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

sv utbildning som ordnas på en arbetsplats <säädöksissä>; UA (1); ~ lärande i arbetslivet <työelämässä oppiminen>

hellre än: ~ inläring i arbetslivet <työelämässä oppiminen>; ~ inläring i yrkeslivet <työelämässä oppiminen>

inte: ~ inläring i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ lärande i arbetet <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ IA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ LIA <työssäoppiminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>

en workplace education and training

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) säädettyt muodot eli koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus (eli työpaikalla opiskelu). Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ei suositella käytettäväksi ammatillisen koulutuksen yhteydessä, sillä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (mm. hallituksen esityksessä 93/2018 julkisista rekrytointipalveluista ja osaamisen kehittämisspalveluista annettavaksi laiksi) näitä termejä käytetään eri merkityksessä.

työharjoittelu: Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määritellyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä.

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, opettajalta opiskelijalle tapahtuvaan opettamiseen, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa oppimiseen, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsitteen tunnus: c65

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt8)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Tämä on määritelty Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastossa (ja OKSAssa). Riittääkö, että on siellä vai tarvitaanko käsite myös jatkuvan oppimisen sanastoon? Vai riittääkö meille, että Jatkuvan oppimisen sanastossa määritellään *työssäoppiminen* tai työssä oppiminen?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tarkistetaan käsitteen tiedot

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Mitä kohtia tämän käsitteen tiedoista on tarvis muokata/päivittää/täydentää/karsia?

25

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

sv arbetsplatshandledning

en workplace tutoring

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava ohjaus, joka pyrkii edesauttamaan oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Määritelmän termillä ohjaus viitataan koulutuksen (1) yhteydessä tapahtuvaan, vuorovaikutukseen perustuvaan toimintaan, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa ja valmistaa opiskelijaa näyttöön.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa **työpaikkaohjaaja** ja oppilaitosohjaaja.

Käsitteen tunnus: c66

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt58)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Tämä on määritelty Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastossa (ja OKSAssa). Riittääkö, että on siellä vai tarvitaanko käsite myös jatkuvan oppimisen sanastoon?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään tarkastelussa

Terminologin kysymys itselleen 16.11.2020: Pitäisikö tämä käsite siirtää sanaston lukuun "Ohjaus"?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko käsitteen tiedot ok, tarvitaanko niitä muokata?

26

työharjoittelu <korkeakoulut>; **korkeakouluharjoittelu** <korkeakoulut>; **työssäoppiminen** <vapaa sivistystyö>; ~ **koulutussopimukseen perustuva koulutus** <ammattillinen koulutus>

sv arbetspraktik <korkeakoulut>; praktik <korkeakoulut>; högskolepraktik <korkeakouluharjoittelu>; inläring i arbetet <ammattillinen koulutus>

en traineeship <korkeakoulut>; placement; traineeship for university students <yliopistojen korkeakouluharjoittelu>; internship /US/ <korkeakoulut, erityisesti lääketiede ja eläinlääketiede>; on-the-job learning <ammattillinen koulutus>; on-the-job training <ammattillinen koulutus>; job placement; work-study (?)

määritelmä

tavoitteellinen **oppiminen**, joka tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa käytetään termejä työharjoittelu ja korkeakouluharjoittelu.

Käsitteen tunnus: c67

Lähde: OKSA_01 (c537)

Terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus, 13.12.2017: Teimme TE digissä pieniä muutoksia seuraaviin OKSAsta lainattuihin käsitteisiin: oppisopimus, työharjoittelu. Muutokset liittyvät työelämän näkökulmaan. Jos ja kun työt jatkuvat, olisi hyvä käsitellä näitä jotenkin yhdessä.

Terminologi Päivi Kouki, Sanastokeskus, 21.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa on määritelty oppisopimussuhde ja työharjoittelusuhde.

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta, mutta ne ovat kesken eikä niitä ole koskaan julkaistu. Miten tietoja tarvitaan muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana tarkastelussa, muokataan OKSAsta peräisin olevia tietoja

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tämänhetkinen määritelmä kuulostaa hyvin samalta kuin **työpaikalla järjestettävän koulutuksen** määritelmä. Mitä eroja on yhtäältä koulutussopimuskoulutuksella/oppisopimuskoulutuksella ja toisaalta tässä tarkoitettulla työharjoittelulla?

27

työssäoppiminen; työssä oppiminen

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c68

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: otetaan käsite mukaan sanastoon

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.10.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

28

oppisopimus

sv läroavtal; LA

en apprenticeship agreement

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään oppisopimuskoulutusta

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Ks. myös yrittäjän oppisopimuskoulutus.

Käsitteen tunnus: c69

Lähde: OKSA_01 (c1430)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

29

oppisopimustyöpaikka

sv

en

määritelmä

työpaikka, jossa oppisopimuskoulutukseen kuuluva opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu

huomautus

Käsite työpaikka on määritelty Työllisyyspalvelujen sanastossa (luonnos 8.12.2020) seuraavasti (määritelmää hiukan muokattu): "yhden tai useamman työtehtävän kokonaisuus, jota henkilö hoitaa työ-, virka- tai toimeksiantosuhteessa tai työllistäessään itse itsensä".

Käsitteen tunnus: c70

Terminologin kysymys itselleen 8.12.2020: Pitäisikö myös käsite oppisopimuskoulutus lainata sanastoon OKSAsta, jotta siihen voidaan viitata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.12.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta, miten tarvitaan muokata?

30

koulutusopimus

sv utbildningsavtal; UA (2)

en training agreement

määritelmä

koulustoitimijan ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus opiskelijan osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutusopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan. Yliopistoissa koulutusopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden *erikoistumiskoulutuksen* suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimukseen kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ja *valmentavassa koulutuksessa* koulutusopimus sovitaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti *tutkinnonosa-* tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutusopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutusopimukseen perustuvaa *koulutusta (2)*. Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Vrt. *oppisopimus*.

Käsitteen tunnus: c71

Lähde: OKSA_01 (c1232)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

TainaR, marraskuu 2020: Koulutusopimuksen osapuolena voi olla myös opiskelija/oppija --

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: OKSAn mukaan opiskelija ei ole koulutusopimuksen osapuoli lukuunottamatta yliopistojen koulutusopimuksia...? Onko OKSAn tietoja muutettava?

31

koulutuskokeilu

sv

en

määritelmä

TE-toimiston henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti *koulutukseen (2)* oppilaitoksessa

huomautus

Koulutuskokeilun tavoitteita ovat tutustuminen *koulutuksen (2)* sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi sekä koulutukseen (2) hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen.

Käsitteen tunnus: c72

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120916>

Harry, lokakuu 2020: Näin tätä on kuvattu toisaalla: koulutuskokeilun tavoitteena on selvittää henkilöasiakkaan ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja. Koulutuskokeilussa asiakas kokeilee häntä kiinnostavaa koulutusala oppilaitoksessa tarkoituksena kartoittaa hänen soveltuvuuttaan ja motivaatiotaan alalle sekä opiskeluedellytyksiään kyseisessä oppilaitoksessa. Koulutuskokeilu voi kestää enintään 10 päivää ja se on tarkoitettu TE-toimiston henkilöasiakkaille, ei siis pelkästään työttömille työnhakijoille. Ehdotus määritelmäksi: TE-toimiston henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti koulutukseen oppilaitoksessa

Taina R, marraskuu 2020: Koulutuskokeilu on tarkoitettu TE -toimiston asiakkaalle eli ei tarvitse olla työtön työnhakija (koulutuskokeiluja tehdään avon kautta mm. 9. luokkalaisille, jotka hakevat erityisoppilaitoksiin). Määritelmästä tuon ammatillista peruskoulutusta vailla oleville henkilöasiakkaille ja ammatinvaihtajille voisi yksinkertaistaa: Palvelu on tarkoitettu TE -toimiston henkilöasiakkaille, jotka tarvitsevat tukea oikean koulutusalan varmistamiseksi. Koulutuskokeilun tavoitteita ovat: tutustuminen koulutuksen sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi, koulutukseen hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen. Palvelu on tarkoitettu ammatillista peruskoulutusta vailla oleville henkilöasiakkaille ja ammatinvaihtajille, jotka tarvitsevat tukea oikean koulutusalan varmistamiseksi. Koulutuskokeilu järjestetään oppilaitoksessa. Koulutuskokeilun enimmäiskesto on kerrallaan 10 päivää. Kokeilu järjestetään joko yksilöpalveluna tai ryhmälle. Palvelu toteutetaan pääosin kasvokkain, mutta osia voidaan toteuttaa myös verkossa. Toki esim. nuori voi hakeutua koulutuskokeiluun Kelan kautta eli heidän määritelmänsä pitäisi katsoa Kelan sivuilta.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Käsitekuvausta muokattu Harrylta ja Tainan kautta saatujen tietojen pohjalta. Kaikkia Tainan kautta saatuja tietoja ei ole kirjoitettu huomautukseen (eivät ole ehkä tarpeen sanastossa ja toisaalta jos Kelan tiedot poikkeavat, niin täytyisi mahdollisesti selvittää eroavuudet). Ovatko muokatut tiedot ok?

2 OPINTOJEN RAKENNE

32

opintojen kokonaisuus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c73

33

<ammattillinen koulutus>

tutkinnon osa

sv del av examen; examensdel

en qualification unit; unit <lyhyempi muoto ja EU-yhteyksissä käytettävä termi>; module <koulutuksen alan yleiskielessä>
not: subunit

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista ammatillinen tutkinto muodostuu

huomautus

Sanaliittoa "tutkinnon osa" käytetään eri koulutussektoreilla, mutta ammatillisessa koulutuksessa termi esiintyy tutkinnon perusteissa ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat ammatillinen tutkinnon osa ja yhteinen tutkinnon osa. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat pakollisiin tutkinnon osiin ja valinnaisiin tutkinnon osiin.

Ammatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että opiskelija osoittaa osaamisen (ks. osaamisen osoittaminen) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. osaamisen tunnustaminen) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus* (2). Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen opintokokonaisuuksia pidetään yhdentyyppeinä *koulutuksina* (2). Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä opintojaksoa.

Ks. arviointi (1).

Vrt. käsite valmentavan koulutuksen osa.

Käsitteen tunnus: c74

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 8.1.2020: OKSAssa on "tutkinnon osan" alakäsitteiden ("ammattillinen tutkinnon osa", "yhteinen tutkinnon osa") englannin vastineissa on käytetty sanaa "unit". Tulisiko myös tutkinnon osa -yläkäsitteen kohdalla käyttää pelkästään tuota unit-termimuotoa? OKSAssa on tutkinnon osan kohdalla ollut synonyymeina myös "module" ja "subunit". Poistetaanko nämä, vai merkitään epäsuositettaviksi tms.? Viittaavatko module ja subunit samaan vai eri käsitteeseen kuin unit; onko esim. subunit "tutkinnon osan osa"?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitää mielestäni lisätä sana preparatory. Ei toimi lain käännöksessä ilman sitä. ks esim. 50 § VET-laissa, ehdotus: Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu... A unit of preparatory education and training is considered completed...

Terminologin kysymys 6.3.2020: Tulisiko siis ehdottaa OKSA-jaokselle, että lisättäisiin sanastoon käsite ?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Pitäisikö olla yhteinen yläkäsite tämän luvun käsitteille?

34

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

sv studiehelhet (2)

en study module (2)

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä opintojaksosta

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*. Tietojärjestelmissä sekä korkeakoulujen opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina (2)*.

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Vrt. lukiokoulutuksen käsite opintokokonaisuus (1).

Käsitteen tunnus: c75

Lähde: OKSA_01 (c263)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys 21.9.2020: On sovittu, että sanastoon tarvitaan käsite opintokokonaisuus. OKSAssa on määritelty kaksi samannimistä käsitettä, opintokokonaisuus (1) ja opintokokonaisuus (2). Kumpaa näistä käsitteistä (vai vielä jotain kolmatta) tässä työssä tarkoitetaan?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: työllistymissuunnitelmassa onko opintokokonaisuus-käsite? opintojen laajuus -merkityksessä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Opintohallinnon tietojärjestelmien modifiointi -sanastossa kuvattu tietojärjestelmien kannalta

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kysymys: onko valmentavien, orientoivien ym. koulutusten sisällä vastaavia rakenneosia?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Marjut: voiko opintokokonaisuus muodostua koulutusrajat ylittäen?

35

osaamiskokonaisuus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c76

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. micro credentials (*pieni osaamiskokonaisuus*). Tälle käsitteelle tulee EU-määritelmä (Jonnalta).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: amk:ien käsite

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: eurooppalainen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys 2017

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/tutkintojen-ja-muiden-osaamiskokonaisuuksien-viitekehys-laajenee>

3 TUTKINNON SUORITTAMINEN TAI OSAAMISEN OSOITTAMINEN

36

<amatillinen koulutus>

näyttö

sv yrkesprov *n*

en competence demonstration

määritelmä

toiminta, jossa opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (amatillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö on yhdenlaista osaamisen osoittamista.

Näyttö korvaa amatillisen koulutuksen aikaisemmat käsitteet ammattiosaamisen näyttö ja tutkintotilaisuus.

Ks. myös osaamisen arviointi.

Käsitteen tunnus: c77

Lähde: OKSA_01 (c1318)

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englantia kesken>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

näyttö, näyttökoe

- "näyttökoe" amatillisessa vanhentunut, mutta käytössä kk:issa

- <https://coursepages.uta.fi/tiep3/paasivu/syksy-2019/nayttokoe/>

- <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/laitokset/kat/opiskelu/metodi/nayttokoe>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

4 OPETUS, OHJAUS JA VALMENNUS

37

opetus

sv undervisning (1)

en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on [oppiminen](#)

huomautus

Opetuksella ja [kasvatuksella](#) on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus, niin että termillä education viitataan opetuksen lisäksi muun muassa [kasvatukseen](#), [koulutukseen \(1\)](#) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c149

Käsitekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Terminologin kommentti sanastotyöryhmälle 4.12.2020: Tämä käsite on lainattu sanastoon OKSasta, tarvitaanko mukaan kokonaisuuteen?

38

ohjaus (1)

sv

en guidance

määritelmä

toiminta, jossa autetaan henkilöä selvittämään persoonallisuuttaan, motivaatiotaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja jossa hänelle annetaan ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea, jotta hän pystyy paremmin määrittämään koulutukseen, opiskeluun tai työelämään liittyviä tavoitteitaan ja/tai saavuttamaan niitä

huomautus

Ohjaus on luonteeltaan neuvottelua, ja lopulliset päätökset tekee ohjattava itse tai alaikäisten kohdalla huoltaja.

Esim. ammatinvalinnanohjaukseen voi sisältyä testejä, joiden tuloksista ohjattava saa palautetta. Tavoitteet voivat olla ohjattavan omia tai ulkoapäin annettuja (esim. koulutuksessa opetussuunnitelman perusteissa).

Esimerkkejä ohjauksesta ovat oppilaanohjaus, opinto-ohjaus sekä [ammatinvalinta- ja uraohjaus](#).

Käsitteen tunnus: c84

Käsitekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ohjaus-käsite TEMin hallinnonalalla on jotain muuta kuin edellä oleva, OKSassa määritelty (varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen alan) ohjaus; Kirsi-Marjalta saa lähteitä

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Mistä lähteistä kannattaa hakea tietoa ohjaus-käsitteestä (Vrt. edellä oleva OKSAn käsite [ohjaus](#))?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on olennainen ero ohjauksen ja [valmennuksen](#) välillä? Voisiko ero näkyä jo määritelmän tasolla, tai jos ei, niin se olisi hyvä kirjata huomautukseen.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tarve erottaa käsitteet opetus (1), ohjaus (1) ja valmennus

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: entä mentorointi, onko ohjauksen yksi muoto?

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: ohjauksessa kiinnostus kohdistuu ohjattavan ominaisuuksiin, motivaatioon, kiinnostuksen kohteisiin...

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tästä eroa tieto- ja neuvontapalveluihin

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: pitääkö tässä sanastossa määriteltävän ohjaus-käsitteen kattaa myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen ohjaus?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "Help for individuals to make choices about education, training and employment"

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko ohjaus syytä rajata tässä sanastossa vain "koulutukseen, opiskeluun ja työelämään"?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

39

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus (2); opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

sv handledning

en tutoring; guidance

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri oppimisympäristöissä. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lasten tulee saada *oppimiseensa* henkilöstön ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

Lukiokoulutuksessa käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle opiskelijalle opinto-ohjauksen lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijalla on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Vrt. oppilaanohjaus, opinto-ohjaus.

Käsitteen tunnus: c83

Lähde: OKSA_01 (c1637)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Tarvitaanko tätä käsitettä Jatkuvan oppimisen sanastossa?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Jos tämä käsite jätetään pois, *työpaikalla järjestettävän ohjauksen* huomautukseen täytyy sisällyttää tämän käsitteen määritelmä. -> Riina
4.12.2020: sisällytetty

40

valmennus

sv

en coaching

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on kehittää henkilön taitoja ja auttaa häntä muuttamaan käyttäytymistään, jotta hän pystyy suoriutumaan paremmin pyrkiessään kohti [työelämään liittyvää??] tavoitettaan

huomautus

Valmennusta annetaan esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) mainittuina palvelutuotteina (uravalmennus, työnhakuvalmennus ja työhönvalmennus).

Käsitteen tunnus: c108

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Kielitoimiston sanakirja: valmentaa = harjoittaa t. ohjata jkta t. joitakuuta tavoitteellisesti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on valmennuksen ja ohjauksen (2) välinen olennainen ero? Tällä hetkellä sitä on hankala hahmottaa. Ohjauksen alustava luonnosmääritelmä on "toiminta, jossa henkilön lähtökohdat huomioon ottaen annetaan hänelle *ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea* tavoitteiden saavuttamiseksi", ja esim. TE-palvelujen verkkosivustolla uravalmennusta on kuvattu "Uravalmennuksessa saat *tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea* ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojesi selkiyttämiseen, koulutukseen hakeutumiseen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen". Näiden perusteella käsitteiden sisältö vaikuttaa varsin samankaltaiselta... Mikä on näiden käsitteiden välinen olennainen ero?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "A process designed to focus on skill development and behaviour change to deliver improved performance. Coaching is usually delivered one-to-one."

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko valmennus syytä (tai asiasisällöllisesti oikein) rajata tässä sanastossa vain "työelämään liittyviin" tavoitteisiin?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää ja huomautusta muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

41

elinikäinen ohjaus

sv

en lifelong guidance

määritelmä

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus, joiden avulla kansalaiset voivat elämänsä eri vaiheissa tehdä omaa elämää, opiskelua sekä työtä koskevia suunnitelmia ja päätöksiä

huomautus

Elinikäinen ohjauksen kokonaisuuteen voidaan katsoa kuuluvan perusopetuksen oppilaanohjaus, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaus ja MIKÄ KAIKKI MUU.

Käsitteen tunnus: c87

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: EU-konteksti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut (TNO) elinikäisestä ohjauksesta erillinen käsite? Vai liittyvätkö TNO-palvelut aina nimenomaan elinikäiseen ohjaukseen?

LLGP_glossary: Lifelong guidance = A range of activities that enables citizens of any age and at any point in their lives to identify their capacities, competences and interests, to make educational, training and occupational decisions and to manage their individual life paths in learning, work and other settings in which these capacities and competences are learned and/or used.

LLGP_glossary: COMMENT: This is an approach to guidance which does not see it as a one-off or single point in time activity. It argues for guidance to be delivered proactively and not just at transition points and refers to guidance activity undertaken throughout life (i.e. at any lifestage) and that takes a lifelong perspective (i.e. from early in school and throughout both working and non-working life).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Miten määritelmää ja huomautusta muokattava? Viime kokouksessa puhuttiin, että elinikäinen ohjaus voisi olla palvelujen kokonaisuus, mutta toisaalta se voisi kai olla TNO-palvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus? Kumpi näkökulma on toimivampi tässä sanastossa?

42

ammatinvalinta- ja uraohjaus

sv

en

määritelmä

työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoama palvelu, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa

huomautus

Ammatinvalinta- ja uraohjauksen tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

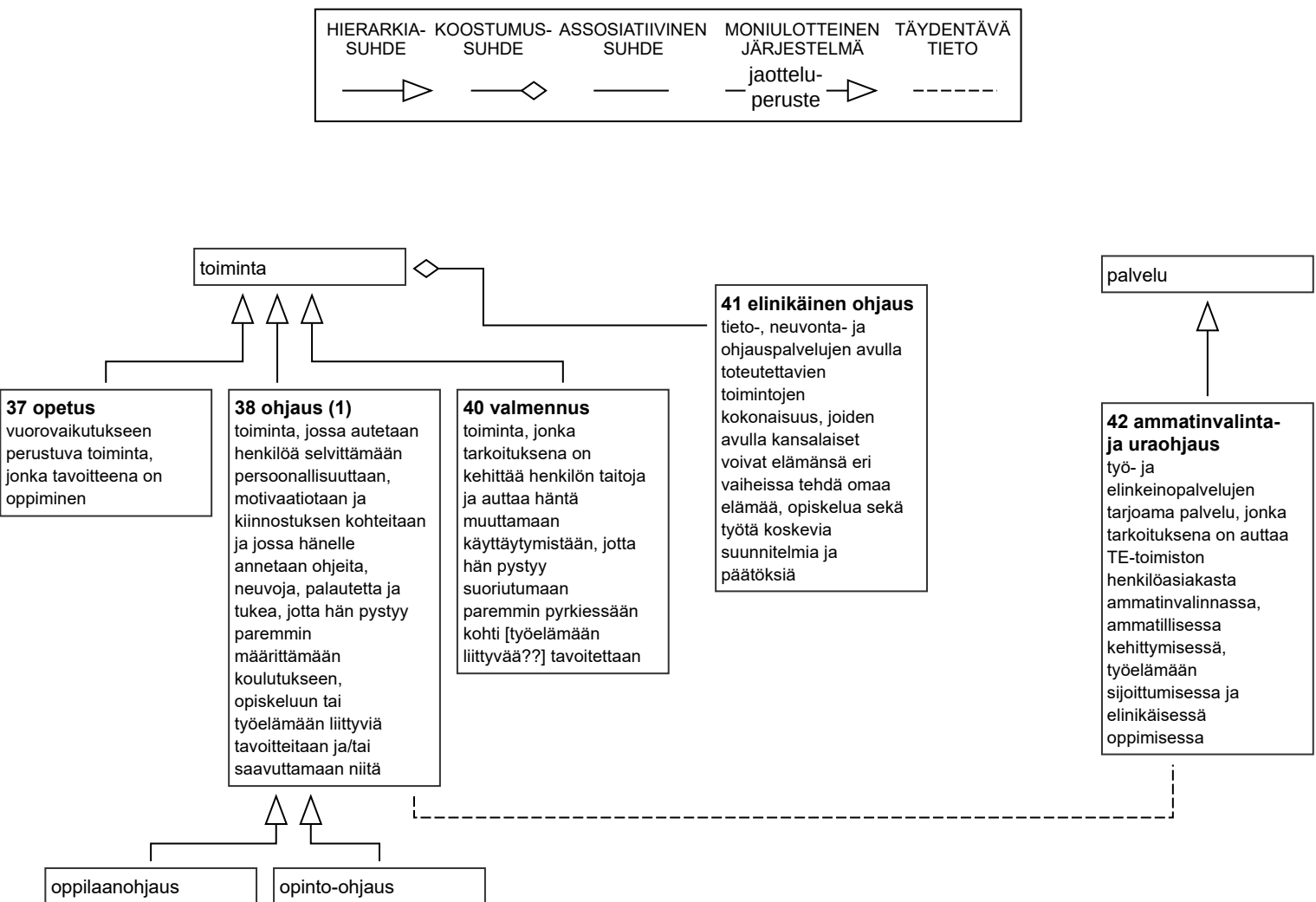
Käsitteen tunnus: c152

Käsitteekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

TainaR: TE-hallinnossa ei eroteta ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta, joten mielestämme se pitäisi olla tuossa sanastossa yhtenäisenäkin terminä kuvaten TE-toimiston ammatinvalinta- ja uraohjausta.

Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tuetaan TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Henkilön ei tarvitse olla työnhakijana käyttääkseen palvelua. Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tarkoitetaan TE-toimistojen psykologien tarjoamaa ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalvelua. Ohjauksen tavoitteena on asiakkaan työllistyvyyden tukeminen, jotta työllistyminen olisi myöhemmin mahdollista. TE-toimiston psykologi arvioi tarvittaessa myös ammatillisen kuntoutuksen edellytyksiä ja ohjaa asiakkaan sopivalle kuntoutuspolulle, jos siirtyminen suoraan koulutukseen tai työmarkkinoille ei ole realistista. (konsultoitu avopsykologeja tämän määrittelyn osalta)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Miten muokattava määritelmää ja huomautusta?

Käsittekaavio 5. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Terminologian kysymys sanastoryöryhmälle 7.12.2020: Nähdäänkö oppilaanohjaus, opinto-ohjaus ja ammatinvalinta- ja uraohjaus toimintana (= ohjaus-toiminnan alakäsitteinä) vaiko palveluina? Vai jokuks noista toimintana ja jokuks palveluina?

5 HENKILÖN ROOLEJA JATKUVASSA OPPIMISESSA

43

opettaja

sv lärare

en teacher; instructor

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c78

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

44

kouluttaja

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c79

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

45

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>

en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen* (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, oppilas, opiskelija ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan koulutukseen hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c80

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c221)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

46

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

sv arbetsplatshandledare; ansvarig arbetsplatshandledare <laissa 531/2017>

inte: arbetsplatsutbildare (föråldrad)

en workplace instructor; principal workplace instructor <vastuullinen työpaikkaohjaaja>

määritelmä

koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa opiskelijalle **työpaikalla järjestettävää ohjausta**

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat **työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa** toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c81

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt26)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

47

ohjaaja

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c82

Terminologin kysymys 24.9.2020: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

6 OPPIMINEN

48

oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

E erityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja perusopetuksessa painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c88

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c118)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

49

elinikäinen oppiminen

sv livslångt lärande *n*

en lifelong learning

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteen tunnus: c89

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c753)

Terminologin kommentti 21.9.2020: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAn 1. laitoksesta.

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: elinikäinen oppiminen: kansallisessa kielenkäytössä siirrytty jatkuvaan oppimiseen, mutta EU-kielenkäytössä elinikäinen oppiminen edelleen voimissaan

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Pidetäänkö tämä käsite tässä sanastossa, vai riittääkö että on OKSAssa? Jos pidetään, miten tietoja muokattava?

50

jatkuva oppiminen

sv kontinuerligt lärande *n*; livslångt lärande *n*; livslång inläring
 en continuous learning

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkovaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalle opiskelulle tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c90

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c1639)

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus
- yksilön kyky hankkia osaamista
- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalle oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun "noustaan tarpeeksi ylös" ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritetty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

Totti Tuhkanen 4.9.2020: Jatkuvan ja elinikäisen oppimisen laajahko käsitteanalyysi (väitös) <https://www.utu.fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisten-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

51

formaali oppiminen; virallinen oppiminen

sv

en formal learning; structured learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän mukaisessa *koulutuksessa (1)*

huomautus

Formaali oppiminen on julkisen hallinnon / *opetuksesta* vastaavien viranomaisten (?) tai julkisen hallinnon hyväksymien yksityisten toimijoiden organisoimaa. Formaali oppiminen johtaa *opetuksesta* vastaavien viranomaisten vahvistamien vaatimusten mukaisiin tutkintoihin tai oppimääriin.

Formaaliin oppimiseen luetaan esimerkiksi perusopetuksessa, toisen asteen koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa sekä aikuiskoulutuksessa (?) tapahtuva oppiminen.

Käsitteen tunnus: c91

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

<http://www.young-adults.eu>: Formal learning refers to what takes place in the education and training system of a country. It is official, structured, organised by public organisations or recognised private institutions and results with formal certification and formal level of qualification which is recognised by relevant national educational authorities. Formal education is usually organised as full – time education and is organised as a continuous process with defined stages. Formal education encompasses primary, lower and upper secondary education, higher and university education that culminate in the achievement of a degree or a professional qualification or diploma or a recognised certification as well as adult education programmes.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko virallinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

52

non-formaali oppiminen; epävirallinen oppiminen

sv

en non-formal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu koulutukseksi (1) organisoidussa, mutta maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän ulkopuolisessa *koulutuksessa* (1)

huomautus

Non-formaali oppiminen on oppijan kannalta tavoitteellista.

Non-formaali oppiminen ei johda kansallisten opetuksesta vastaavien viranomaisten hyväksyntään tutkintoihin.

Non-formaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi ase- ja siviilipalveluksessa sekä yksityisten koulutusjärjestäjien koulutuksissa (2).

Käsitteen tunnus: c93

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Learning which is embedded in planned activities not explicitly designated as learning (in terms of learning objectives, learning time or learning support), but which contain an important learning element. Non-formal learning is intentional from the learner's point of view. It typically does not lead to certification. Source: Cedefop, 2003.

<http://www.young-adults.eu>: Non-formal learning is characterised by a deliberate choice of the person, which takes place outside of the systems mentioned above, in any organisation pursuing educational and training purposes, even volunteering, the national civil service, private social service and in enterprises. Thus, non – formal education is any type of structured and organised learning which is institutionalised, intentional and planned by an educational provider, but which does not lead to formal level of qualification recognised by the relevant national education authorities. People of all age groups can participate in non - formal education which can be offered through courses, workshops, seminars.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko epävirallinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

53

informaali oppiminen; arkioppiminen

sv

en informal learning

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu arkipäivän toiminnassa ja ympäristöissä, joita ei ole organisoitu erityisesti **koulutukseksi (1)**

huomautus

Informaali oppiminen ei oppijan kannalta ole välttämättä tavoitteellista.

Informaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi arkielämän erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: työssä, perheen tai suvun kesken ja vapaa-ajalla.

Käsitteen tunnus: c92

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Cedefop Terminology of European education and training policy,

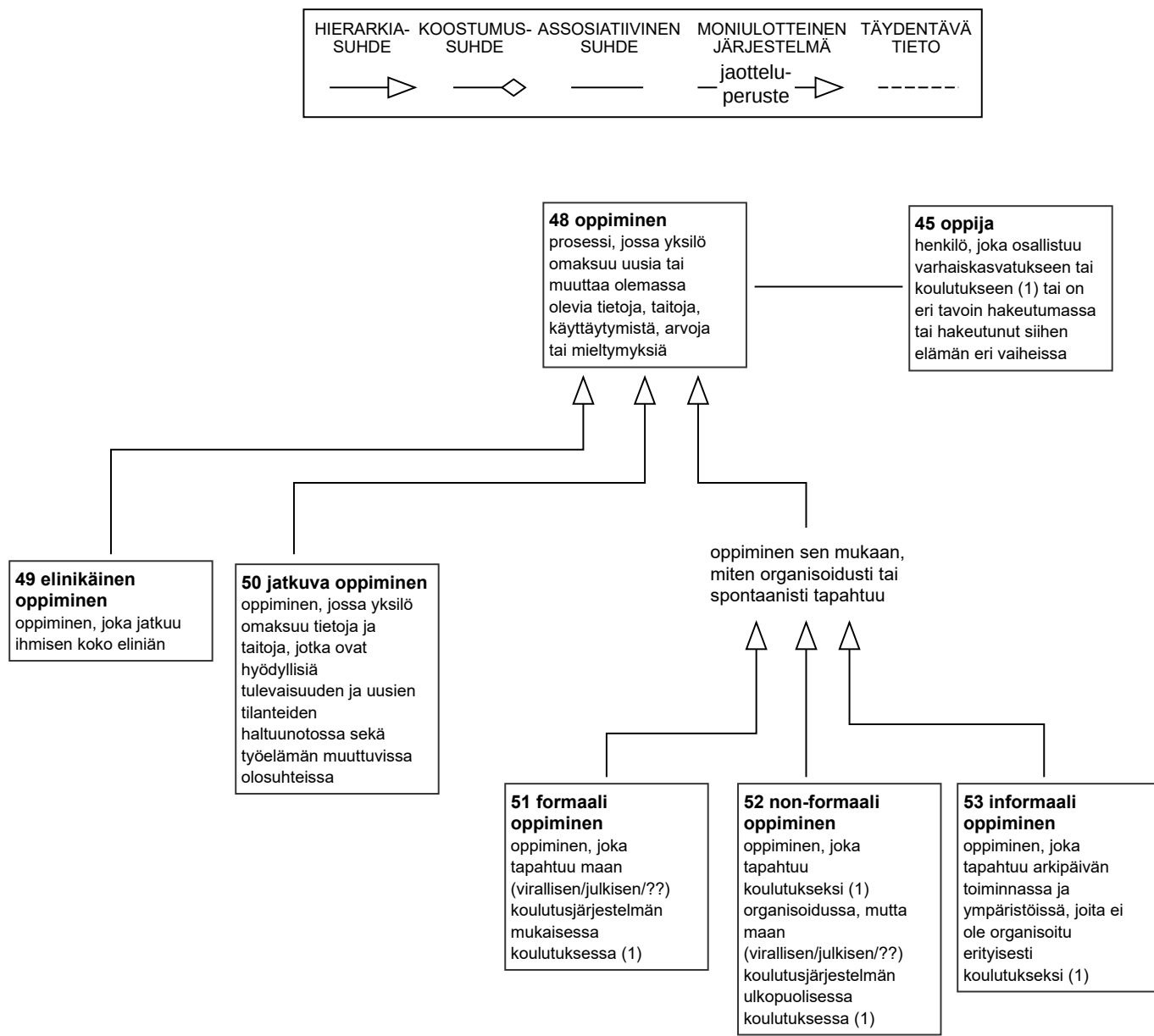
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf (21.9.2011): "Learning resulting from daily activities related to work, family or leisure. It is not organised or structured in terms of objectives, time or learning support. Informal learning is in most cases unintentional from the learner's perspective. (...) informal learning outcomes do not usually lead to certification but may be validated and certified in the framework of recognition of prior learning schemes; (...) informal learning is also referred to as experiential [IATE:1404130] or incidental/random learning."

<http://www.young-adults.eu>: Informal learning, lastly, is also developed whether or not there is a deliberate choice and is realised in the performance, by any person, of activities in everyday situations and interactions that take place in them, within the context of work, family and leisure, i.e. it is without external support and is not institutionalised. In the educational process, therefore, the soft dimensions come into play such as teaching styles and management of interactions that enable, especially those who do not have access to the resources that allow them to be active and able participants, to make use of knowledge to achieve their personal ambitions. Furthermore, this also attenuates or reinforces motivations, expectations, intentions, self-representations and practices of inclusion and exclusion, discrimination and social hierarchisation.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko arkioppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Käsittekaavio 6. Oppiminen.

7 OSAAMINEN

54

osaaminen

määritelmä

tietojen ja *taitojen* kokonaisuus

huomautus

Osaamiseen sisältyy *henkilön (1)* tiedot, taidot, käyttäytyminen, arvot ja mieltymykset.

Henkilön (1) osaaminen kehittyy koulutuksesta, työkokemuksesta ja *vapaa-ajan toiminnasta*.

Työmarkkinatorissa osaamista kuvataan ESCO-luokituksen taidot/osaaminen-kokonaisuuden (skills and competences) mukaisilla tiedoilla.

Käsitteen tiedot perustuvat Työllisyyspalvelujen sanaston 9/2020 luonnoksen tietoihin.

Käsitteen tunnus: c95

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID11)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "competence: ability to apply learning outcomes adequately in a defined context (education, work, personal or professional development). or ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development."

https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdfhttps://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. OKSAn oppimistulokset-käsitteeseen

Terminologin kysymys 22.9.2020: Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: olisi perusteltua pitää tämä Jatkuvan oppimisen sanastossa, tähän liittyy paljon eri näkökulmia / tapoja nähdä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: formaalissa koulutuksessa mukana myös arvot, asenteet, tahto jne...?

Terminologi Mari Suhonen / Sanastokeskus 12.11.2020: Millä aikataululla käsittelette osaaminen-käsitettä jatkuvan oppimisen sanastossa? Mun pitää nyt valmistella osaamista valtionavustussanastoon, ja siinä halutaan erilainen määritelmä kuin työllisyyspalvelujen sanastossa (ei taitoja ja tietoja). Tämänhetkinen ehdotus on: "henkilön valmius suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista". Onko tämä liian kapea näkökulma?

Riina-terminologin muistiinpano itselleen 12.11.2020: Kun jatkuvassa oppimisessä päästään tähän käsitteeseen, kysy Marilta valtionavustussanaston määritelmää, niin voi verrata/yhentäistää/kommentoida.

55

sertifioitu osaaminen; todennettu osaaminen

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c96

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

8 LUOKITTELUJA

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ammattiala, koulutusala, osaamisala, toimiala: kaksi ensimmäistä perinteisiä; kolmas ammatillisessa

56

koulutusala

sv utbildningsområde *n*

en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset* (2) jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi kulttuuriala sekä tekniikan ja liikenteen ala.

Koulutusosaluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) neljä: opetushallinnon Koulutusala 2002- ja Opintoala 1995 -luokittelut, ISCED-luokittelu sekä Tilastokeskuksen koulutusosaluokittelu.

Käsitteen tunnus: c97

Lähde: OKSA_01 (c128)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

57

ammattiala

sv yrkesområde *n*; fackområde; bransch

en

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c98

Totti Tuhkanen 2.9.2020: On OKSAssa; pitääkö päivittää ilmaisuvoimaisemmaksi?

58

<ammatillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

sv kompetensområde; utbildningsprogram *n* (1)

en training programme; specialisation

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen ammatillisen tutkinnon sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa perustutkinnossa osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c99

Lähde: OKSA_01 (c299)

<kieliversiointiin jos OPH>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSasta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

59

toimiala

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c100

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarvitaan määritellä.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

60

osaamislukitus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c101

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: • yläkäsite joka voitaisiin määritellä • esim. escon taitopilari

9 TODISTUS

61

todistus

sv

en

määritelmä

asiakirja, joka todistaa *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, tutkinnon, oppimäärän tai *näytön* suorittamisesta, oppimisen tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on lukuvuoden päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyypit ovat lukuvuositolistus, välitolistus, päättötolistus ja erotodistus sekä erityiseen tutkintoon liittyvät todistukset eli tolustus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, tolustus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä ja tolustus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa toldestustyyppit ovat tutkintotolustus, tolustus suoritetuista tutkinnon osista, tolustus opiskelijan osaamisesta, tolustus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta, tolustus suoritetuista koulutuksen osista ja tolustus koulutukseen osallistumisesta (yhtäältä tutkintokoulutukseen ja toisaalta valmentavaan koulutukseen osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa tolustus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät toldestustyyppit ovat päättötolustus, tolustus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja erotolustus. Päättötoldestukseen voi sisältyä liiteinä muita toldestuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin toldestustyypeihin kuuluu muiden muassa tutkintotolustus. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan toldestuksia esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa tolustus suoritetuista opinnoista myös opiskelun kestäessä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toldestuksista säädetään asetuksissa 794/2004 ja 1129/2014.

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä toldestustyyppi on osallistumistolustus. Käytössä on myös tolustus opiskelijan osaamisesta.

Käsitteen tunnus: c102

Lähde: OKSA_01 (c1386)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

62

osaamistolustus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c103

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Liittyy myös micro credentials -käsitteeseen, joka on myös toldeste osaamisesta. Esim. rakentamisessa tolustus, joka ilmaisee että osaa tehdä tiettyä vaihetta.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

63

pätevyystodistus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c104

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. toimialakohtaiset pätevyysrekisterit

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

64

työtodistus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c105

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Selvitettävä, onko määritelty jossain.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: otetaan mukaan sanastoon

10 PÄTEVYYS JA KELPOISUUS

65

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

sv behörighet; kompetens

en professional competence; occupational competence; vocational competence; vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c106

Lähde: OKSA_01 (c763)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

66

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet

en eligibility (2); qualification (2); competence; meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös pääsyvaatimukset.

Käsitteen tunnus: c107

Lähde: OKSA_01 (c755)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: kelpoisuus ja pätevyys ovat toistensa lähikäsitteitä. Mainitaan käsite "kelpoisuusehdot" tarvittaessa kelpoisuuden huomautuksessa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Sanastoon haluttiin käsite kelpoisuus. Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Onko tarpeen mainita tämän käsitteen yhteydessä kelpoisuusehdot-käsitteestä? Jos, mitä?

11 MAHDOLLISESTI MUKAAN OTETTAVIA KÄSITTEITÄ

11.1 Ammatti

67

ammatti

määritelmä

samankaltaisia *ansiotöitä* hoitavien *henkilöiden* rooli, joka perustuu henkilön tulonsaantitarkoituksessa tekemään työhön tai tämän saamaan koulutukseen

huomautus

Käsitteen tiedot perustu Ydinsanastoryhmän julkaisemiin tietoihin, ks. [ammatti](#).

Käsitteen tunnus: c112

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID51)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: soveltuisiko tähän Tilastokeskuksen

[/http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf](http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf) sisältämä määrittäminen?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Kommentoidaan tätä käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikäli Työllisyyspalvelujen sanaston käsite ei sovi Jatkuvan oppimisen näkökulmaan, määritellään tämä käsite tässä sanastoprojektissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tilastokeskuksella oma näkemys, verrattava. Vrt. myös Ydinsanastoryhmän määritelmäluonnos.

11.2 Työ

68

työ

sv

en

määritelmä

tehtävien ja velvollisuuksien kokonaisuus, jota työntekijä tai -suorittaja hoitaa työnantajan tai työnteettäjän lukuun tai työllistäessään itse itsensä

huomautus

Ansiotyö-termiä käytetään korostettaessa sitä, että työ tehdään palvelussuhteessa tai toimeksiantosuhteessa ja siitä maksetaan palkkaa tai se tuottaa yrittäjä- tai myyntituloa.

Käsitteen tunnus: c113

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID10)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "tarkoittaa jonkin tehtävän suorittamiseen tähtäävää pitkäjännitteistä, aktiivista ja tavoitteellista toimintaa, joka liittyy tyypillisesti toimeentulon hankkimiseen (ansiotyö) tai yksilön omien taikka hänen lähipiirinsä aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen (kotityö). Muunlaista työtä kutsutaan vapaaehtoistyöksi. Työn ensisijaisena motiivina voi olla myös rentoutuminen, kuten saattaa olla laita esimerkiksi käsitöissä tai puutarhanhoidossa. Jako ruumiilliseen ja henkiseen työhön on jossain määrin harhaanjohtava, koska lähes kaikessa työssä on olennaisena edellytyksenä älykkyys ja kokemuksen opettamat seikat" Lähde: Fakta-tietosanakirja [-:] 1976

Totti Tuhkanen 2.9.2020: metkaa, että 'työ' ei sisälly määriteltäviin käsitteisiin Työhön liittyviä tilastokäsitteitä. Sanastoluonnos 2018-08-28 (Tilastokeskus/Sanastokeskus) -dokumentissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa työ -> ansiotyö

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

69

työtehtävä

määritelmä

tehtävä, jota *työntekijä* tai työnsuorittaja hoitaa *ansiotyössään*

huomautus

Käsitteen tunnus: c114

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID60)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

70

työpaikka (1)

määritelmä

yhden tai useamman *työtehtävän* kokonaisuus, jota *henkilö* hoitaa *ansiotyönä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c115

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID39)

Työllisyyspalvelujen sanaston terminologi: Käsiteltävänä myös tietöalustan työssä.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

71

työnsuorituspaikka

ei: työpaikka (2)

määritelmä

työnantajan ja työntekijän sopima paikka, jossa työntekijä tekee *ansiotyötä*

huomautus

Työnsuorituspaikka voi olla työnantajan osoittama tai työntekijän itsensä valitsema.

Esimerkiksi *etätyössä* työntekijän pitää ilmoittaa kaikki mahdolliset työnsuorituspaikat työnantajalle muun muassa työntekijän lakisääteisen vakuutusturvan toteutumisen vuoksi.

Esimerkiksi vuokratyöntekijän työnsuorituspaikka on muu kuin hänen *työnantajansa* (eli vuokratyönantajan) toimipiste.

Käsitteen tunnus: c116

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID70)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

72

työhön perehdyttäminen

sv arbetsintroduktion; inskolning
en orientating a new worker to the workplace

määritelmä

perustietojen antaminen työntekijälle työorganisaatiosta ja sen tavoitteista sekä työoloista

huomautus

Käsitteen tunnus: c117

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

73

työnopastus

sv arbetshandledning
en occupational instruction and guidance

määritelmä

työntekijän tutustuttaminen työtehtäviinsä, työmenetelmiin ja työvälineisiin sekä turvallisiin ja terveellisiin toimintatapoihin työssä

huomautus

Käsitteen tunnus: c118

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

11.3 Todistus

74

sertifikaatti

määritelmä

todistus tietystä todennetusta *osaamisesta*, joka perustuu muun kuin viranomaisen asettamiin vaatimuksiin

huomautus

Sertifikaatti-termiä käytetään erityisesti IT-alan yritysten myöntämistä todistuksista. Usein tällainen sertifikaatti on voimassa vain määräajan, minkä jälkeen se pitää uusia.

Käsitteen tunnus: c119

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID10)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

75

lupa

määritelmä

toimivaltaisen tahon *toimijalle* myöntämä oikeus tiettyyn luvanvaraiseen toimintaan

huomautus

Lupa voi olla esimerkiksi ajokortti, tilityö lupa tai hygieniapassi.

Käsitteen tunnus: c120

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

11.4 Oppiminen

76

vertaisoppiminen

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c121

Totti Tuhkanen 2.9.2020: on OKSAn työversion luvussa Lisättäväksi ehdotettuja -> perustelut.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: Määrittäviä, ks. <https://iate.europa.eu/entry/result/915181/all>

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:vertaisoppiminen>

tiia.puputti@jyu.fi: "on keino aktivoida ja lisätä vuorovaikutusta sekä tukea minäpystyvyyden tunnetta ja oman osaamisen jakamista."

viittaavia termejä: Peer-learning, Peer-to-peer learning, Peer-supported learning, Peer tutoring, Peer assessment, Peer support, Cooperative learning.

Mikko Hartikainen 4.9.2020: onko löydettävissä riittävän selkeä, tarkkarajainen tarkoite/tarkoitteet, näille on paljon lähikäsitteitä ts. pedagogisia malleja?), entä vertaispalaute/arviointi, itsearviointi

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

77

yhteisöllinen oppiminen

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c122

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\)](#) tutkintotavoitteisuuden mukaan

Mikko Hartikainen 4.9.2020: tulisiko sisältyä, ts. arkioppiminen?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.5 Osaaminen

78

tiedot

määritelmä

oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos

huomautus

Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

Tiedot vastaa ESCO-luokituksen tiedot-käsitettä (knowledge).

Käsitteen tunnus: c123

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID13)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: pohjaa <https://iate.europa.eu/entry/result/1568103/all> ja tekhn-näkökulma, että taito on nimitys jotakin uutta tuottavalle tai jonkin tavoitteen saavuttavalle kyvykkyydelle.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: voisiko pohjana olla määrittäykset

http://tieteentermipankki.fi/wiki/Clean_Energy_Research:knowledge sekä

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:tieto>; nämä eivät lähde lapasesta. Toisaalta: onko tämä kategorian "mitä on elämä?" yleiskäsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

79

taito

määritelmä

kyky soveltaa *tietoja* ja käyttää olemassa olevaa *osaamista* tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

huomautus

Taito on kognitiivista eli loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttöä tai käytännöllistä eli kätevyyttä ja erilaisten menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja työvälineiden käyttöä.

Taito vastaa ESCO-luokituksen taito-käsitettä (skill).

Käsitteen tunnus: c124

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID12)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

80

kyvykkyys

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c125

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikä suhde tällä käsitteellä on [osaamiseen](#)? Onko niin, että ihminen osaa ja organisaatioilla on kyvykkyys? Mainitaanko kyvykkyys ainoastaan osaamisen huomautuksessa?

81

osaamisen todentaminen

sv intygande av yrkeskompetens

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c126

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisätä.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: OKSAn työversiossa muodossa todennettu osaaminen, käsitteen tunnus c898. Kesken, mutta perusteluja&pohjaa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: liittykö [näyttöön](#)?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.6 Palvelut

82

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; TNO-palvelut

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c127

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ensisijaisesti osaamisen kehittämiseen liittyvä

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.7 Koulutus

83

koulutuksen modulaarisuus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c128

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarpeellinen käsite, määritellään mahdollisesti.

84

ammattillisesti suuntautunut koulutus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c129

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

85

lyhytkestoinen koulutus

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c130

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: lyhytkestoinen koulutus – vai lyhytkestoinen opiskelu?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

mitoitussyksiköitä

- op:t ym.

- koulutuspäivät (1 – muutama)

11.8 Opintojen rakenne

86

pieni osaamiskokonaisuus

sv

en micro credential

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c131

Seija Rasku, OKM (Tutkintojen viitekehykset ja pienet osaamiskokonaisuudet - verkkoseminaarimaanantai 5.10.2020): EU-tasolla yhteisesti hyväksyttyä määritelmää ei vielä ole.

- Alla yksi hahmotelma määritelmäksi.

A micro-credential is a recognised proof of the learning outcomes that a learner has achieved following a short learning experience, according to transparent standards and requirements and upon assessment.

The proof is contained in a certified document that lists

- the name of the holder
- the achieved learning outcomes
- the assessment method
- the awarding body
- the qualifications framework level and the credits gained (where applicable)

Micro-credentials are owned by the learner, are shareable, portable and may be combined into larger credentials or qualifications.

European project MICROBOL (Microcredentials linked to the Bologna Key commitments):

(Työversio) A micro-credential is a small volume of learning certified by a credential.

–In the EHEA context, it can be offered by higher education institutions or recognised by them using recognition procedures in line with the Lisbon Recognition Convention or recognition of prior learning, where applicable. A micro-credential is designed to provide the learner with specific knowledge, skills or competences that respond to societal, personal, cultural or labourmarket needs. Micro-credentials have explicitly defined learning outcomes at a QF-EHEA/NQF level, an indication of associated workload in ECTS credits, assessment methods and criteria, and are subject to quality assurance in line with the ESG.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Riittääkö, että sanastossa on käsite *osaamiskokonaisuus*? Määritellään pieni osaamiskokonaisuus, jos ehditään.

11.9 Ajanjaksoja

87

työssäoppimisjakso

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c132

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

88

työssäolojakso

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c133

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

89

työttömyysjakso

sv

en

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c134

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

adult education and training	3	occupational instruction and guidance	73
apprenticeship agreement	28	on-the-job learning	26
coaching	40	on-the-job training	26
competence	66	orientating a new worker to the workplace	72
competence demonstration	36	personnel training	8
continuing education	11	placement	26
continuing professional development	11	preparatory education and training	5
continuous learning	50	principal workplace instructor	46
degree programme (1)	2	professional competence	65
education (2)	37	professional specialisation education	23
education (3)	1	qualification (2)	66
education programme (1)	2	qualification unit	33
eligibility (2)	66	retraining and upgrading of qualifications	4
extension studies	11	self-motivated education	7
field of education (1)	56	specialisation	58
field of study (1)	56	specialist education	23
field of vocational education and training	56	specialist training	23
formal learning	51	staff training	9
further training	11	staff-development and other training provided or purchased by employers	9
guidance	38	structured learning	51
guidance	39	studies (1)	2
in-service training	11	study module (2)	34
informal learning	53	study programme (1)	2
instruction (1)	37	subunit	33
instructor	43	teacher	43
integration training for adult migrants	6	teaching (1)	37
internship	26	traineeship	26
job placement	26	traineeship for university students	26
labour market training	12	training	1
learner	45	training agreement	30
learning	48	training programme	58
learning opportunity (1)	2	tutoring	39
learning opportunity specification	2	unit	33
lifelong guidance	41	vocational competence	65
lifelong learning	49	vocational skill	65
LOS; see studies (1).....	2	work-study (?)	26
meet the requirements	66	workplace education and training	24
micro credential	86	workplace instructor	46
module	33	workplace tutoring	25
non-formal learning	52		
occupational competence	65		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

ansvarig arbetsplatshandledare	46	livslångt lärande	49
arbetshandledning	73	livslångt lärande	50
arbetsintroduktion	72	lära sig	48
arbetskraftsutbildning	12	lärande	48
arbetsplatshandledare	46	lärande i arbetet	24
arbetsplatshandledning	25	lärande i arbetslivet	24
arbetsplatsutbildare	46	lärare	43
arbetspraktik	26	läroavtal	28
behörighet	65	offentligfinansierade personalutbildning	10
behörighet	66	offentligt finansierade personalutbildning	10
bransch	57	personalutbildning	8
del av examen	33	personalutbildning	9
examensdel	33	praktik	26
examensinriktad fortbildning	4	självständig utbildning	7
fackområde	57	självständiga studier	7
fortbildning (1)	11	skolning	1
frivillig utbildning	7	specialiseringsstudier	23
förberedande utbildning	5	specialiseringsutbildning	23
handledande utbildning	5	statligt finansierade personalutbildning	10
handledning	39	studiehelhet (2)	34
högskolepraktik	26	sökande (3)	45
IA	24	UA (1).....	24
inlärare	45	UA (2).....	30
inläring	48	undervisning (1)	37
inläring i arbetet	24	utbildning (1)	1
inläring i arbetet	26	utbildning (2)	2
inläring i arbetslivet	24	utbildning på egen hand	7
inläring i yrkeslivet	24	utbildning som ordnas på en arbetsplats	24
inskolning	72	utbildningsavtal	30
integrationsutbildning av vuxna invandrare	6	utbildningsområde	56
intygande av yrkeskompetens	81	utbildningsprogram (1)	58
kompetens	65	vuxenutbildning	3
kompetensområde	58	yrkesområde	57
kontinuerligt lärande	50	yrkesprov	36
LA	28		
LIA	24		
livslång inläring	50		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

aikuiskoulutus	3	oppisopimus	28
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	6	oppisopimustyöpaikka	29
ammattillinen työvoimakoulutus	14	osaaminen	54
ammattillisesti suuntautunut koulutus	84	osaamisala	58
ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus	14	osaamisen todentaminen	81
ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus	16	osaamiskokonaisuus	35
ammatinvalinta- ja uraohjaus	42	osaamislukitus	60
ammatti	67	osaamistodistus	62
ammattiala	57	pieni osaamiskokonaisuus	86
ammattipätevyys	65	pätevyys	65
arkioppiminen	53	pätevyystodistus	63
elinikäinen ohjaus	41	rekrytointikoulutus	15
elinikäinen oppiminen	49	rekrytoiva koulutus	15
epävirallinen oppiminen	52	rekrytoiva työvoimakoulutus	15
erikoistumiskoulutus	23	sertifikaatti	74
erikoistumisopinnot	23	sertifioitu osaaminen	55
F.E.C.-koulutus	18	taito	79
formaali oppiminen	51	tiedot	78
Further Educated with Companies -koulutus	18	tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	82
henkilöstökoulutus (1)	8	TNO-palvelut	82
henkilöstökoulutus (2)	9	todennettu osaaminen	55
informaali oppiminen	53	todistus	61
jatkuva oppiminen	50	toimiala	59
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	10	tutkinnon osa	33
kartoitusjakso	13	työ	68
Kehittämiskoulutus	18	työelämässä oppiminen	24
KeKo-koulutus	18	työharjoittelu	24
kelpoisuus	66	työharjoittelu	26
korkeakouluharjoittelu	26	työhön perehdyttäminen	72
kouluttaja	44	työnopastus	73
koulutuksen modulaarisuus	83	työnsuorituspaikka	71
koulutus (1)	1	työpaikalla järjestettävä koulutus	24
koulutus (2)	2	työpaikalla järjestettävä ohjaus	25
koulutusala	56	työpaikalla opiskelu	24
koulutuskokeilu	31	työpaikalla oppiminen	24
koulutusohjelma (1)	58	työpaikka (1)	70
koulutussopimukseen perustuva koulutus	26	työpaikka (2)	71
koulutussopimus	30	työpaikkakouluttaja	46
kyvykkyys	80	työpaikkaohjaaja	46
lupa	75	työpaikkaohjaus	25
lyhytkestoinen koulutus	85	työssä oppiminen	24
moduuli; ks. opintokokonaisuus (2)	34	työssä oppiminen	27
muuntokoulutus	4	työssäolojakso	88
nivelvaiheen valmentava koulutus	5	työssäoppiminen	24
non-formaali oppiminen	52	työssäoppiminen	26
näyttö	36	työssäoppiminen	27
ohjaaja	47	työssäoppimisjakso	87
ohjaus (1)	38	työtehtävä	69
ohjaus (2)	39	työtodistus	64
ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja	46	työttömyysjakso	89
omaehtoinen koulutus	7	työvoimakoulutus	12
omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella	22	työvoimapolitiittinen koulutus	12
opettaja	43	täydennyskoulutus	11
opetus	37	valmennus	40
opintojen kokonaisuus	32	valmentava koulutus	5
opintojen ohjaus	39	valtiosuus	21
opintokokonaisuus (2)	34	valtiosuusrahoitettu koulutus	19
oppija	45	valtiosuusrahoitettu työvoimakoulutus	20
oppimaan oppiminen; ks. oppiminen	48	vastuullinen työpaikkaohjaaja	46
oppiminen	48	vertaisoppiminen	76

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

virallinen oppiminen	51	yhteishankintakoulutus	17
VOS-koulutus	19	yhteisöllinen oppiminen	77
VOS-työvoimakoulutus	20		